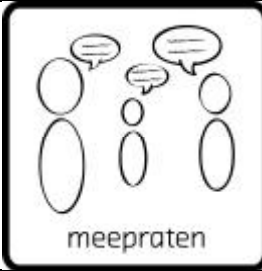

RAADSBIJEENKOMST LELYSTAD SESSIE 3

<p>Datum: 17 mei 2011. Deelsessie: 19.00 – 20.00 uur Commissiekamer. Doel: Beeldvorming. Onderwerp: Nota Op weg met Werken naar Vermogen.</p>	
<p>Toelichting: Op 12 oktober 2010 heeft de gemeenteraad op basis van de Nota “Op weg met Werk” een aantal beleiduitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de arbeidsparticipatie voor de periode 2010 – 2014. Daarmee is ingezet op voortzetting van het bijzonder succesvolle beleid van de afgelopen jaren. De uitvoering van dit beleid is inmiddels echter onder druk komen te staan, enerzijds als gevolg van (op handen zijnde) gewijzigde regelgeving en anderzijds door het in 2010 ontstane miljoenentekort als gevolg van de stijgende klantaantallen en de opgelegde kortingen door het Rijk. Voor de gemeente Lelystad betekent dit dat een beleidsmatige en organisatorische ombuiging noodzakelijk is. Met de nota op weg met Werken naar vermogen schetst het college een aanpak die moet leiden tot (1) het behoud van de kwaliteit van het beleid en (2) de financiële beheersbaarheid van dat beleid. Het is tevens de onderbouwing van de op dit onderwerp betrekking hebbende beslispunten uit de Kadernota 2012. Tijdens de beeldvormende bespreking zal het college de nieuwe aanpak nader toelichten.</p>	
<p>Behandeling: De sessie is gericht op het overbrengen van informatie naar de raadsleden en andere belangstellenden. Zowel raadsleden als belangstellenden kunnen vragen stellen en mee discussiëren.</p>	
<p>Genodigden: Raadsleden, het college en overige belangstellenden.</p>	
<p>Programma:</p> <ul style="list-style-type: none">• Inleiding door de voorzitter.• Toelichting door het college.• Gelegenheid tot het stellen van vragen en discussie.• Afsluiting door de voorzitter.	
<p>Achterliggende stukken: Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2010 en Kadernota 2012, Jaarrekening 2010, Jaarverslag 2010, Aanbiedingsbrief Jaarverslag Grondbedrijf, Jaarverslag Grondbedrijf.</p>	
<p>Toelichting : wethouder Willem de Jager. Voorzitter : raadslid Wim Bussink. Griffier : Irene Korting.</p>	
<p>Contactadres: griffie@lelystad.nl 0320 – 278 895.</p>	

aan de leden van de gemeenteraad
Postbus 91
8200AB LELYSTAD

uw brief van	uw kenmerk	 ons kenmerk U11-34982	datum 12 APR. 2011
behandeld door F.G.W. Nilsen/J. Korf	doorkiesnummer 0320-278747	bijlagen 3	dossiernummer
onderwerp Op weg met Werken naar vermogen			pr-nummer

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij sturen wij u een drietal documenten die als onderlegger dienen voor de besluitvorming bij de Kadernota voor wat betreft het beleidsterrein Werk en Inkomen.

Enige jaren geleden werd door de Commissie De Vries nadrukkelijk gewezen op de noodzaak om de wet- en regelgeving die ten grondslag ligt aan ons sociaal zekerheidsstelsel, meer passend te maken, binnen het huidige maatschappelijk bestel. Dat betekent met name een vereenvoudiging van de wetgeving door het opstellen van een enkele, eenduidige wet, die de overige, veelal doelgroep georiënteerde wetten – zoals WSW en Wajong – op termijn kan vervangen.

Daarnaast heeft de vigerende recessie een grote impact op de sociaal-economische omstandigheden van de burger en brengt met name de economisch kwetsbare groepen (opnieuw) in aanraking met het sociaal zekerheidsstelsel. Dit legt vervolgens een zware, organisatorische en financiële druk bij de verantwoordelijke overheden, die op zoek moeten gaan naar passende oplossingen.

Op het terrein van de Sociale Zekerheid worden daarom door het nieuwe kabinet grote veranderingen in gang gezet. Met de nieuw in te voeren wet Werken naar Vermogen wordt nieuwe, convergerende wetgeving geïntroduceerd. Met de reeds toegepaste kortingen voor 2010 en de aangekondigde, forse bezuinigingen tot en met 2015, wordt gepoogd een antwoord te formuleren voor de olopende tekorten op de Rijksbegroting. Beide veranderingslijnen hebben een ongemeen grote impact voor de gemeenten.

Gemeente Lelystad
Postbus 91
8200 AB Lelystad
T 0320 27 89 11
F 0320 27 82 45
www.lelystad.nl
gemeente@lelystad.nl

Dit is aanleiding geweest om als vervolg op de door uw raad in 2010 vastgestelde nota "Op weg met Werk" een overgangsnota "Op weg met Werken naar Vermogen" op te stellen. Bijgaand treft u deze nota aan.

Het aan uw raad toegezegde Rendementsonderzoek naar de bestedingen van het WWB werkdeel in de periode 2006 – 2010 zal voor u ter inzage worden gelegd even als de voortgangsrapportage over de projecten Broeinest en het Ambachtshuis.

Wij verzoeken u een informatieve Raadsbijeenkomst te organiseren met betrekking tot de ontwikkelingen in het Sociale Zekerheidsdomein, mede gezien in het licht van de door het Rijk door te voeren bezuinigingen op dit domein.

Hoogachtend,

het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris

D.G.C. van der Spek

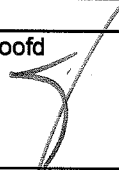

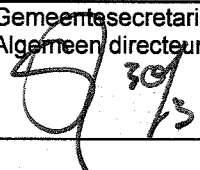
de burgemeester,

J.A. Fackeldey, locoburgemeester

			4. De financiële consequenties, ter hoogte van € 55.000,00 structureel, mee te nemen bij de integrale afweging in het kader van de Kadernota 2011.
	IV-3	Voorstel B11-13055 van BOR "Beantwoording vragen ex artikel 38 inzake Neringweggarage" met als bijlage: - Brief aan de fractie van de IP	De vragen van de InwonersPartij te beantwoorden door middel van bijgevoegde brief.
	IV-4	Voorstel B11-11707 van BLD/WIZ "Op Weg met Werken naar Vermogen" met als bijlagen: - de overgangsnota Op weg met werken naar vermogen - brief aan de raad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van de bijgevoegde nota "Op Weg met Werken naar Vermogen". 2. Anticiperend op de Wet Werken naar Vermogen het huidige beleid voort te zetten en, er daarbij van uitgaande dat de gemeente van zins is om vast te houden aan haar ambitie om blijvend bovengemiddeld te presteren, te besluiten: <ol style="list-style-type: none"> a. een voorstel uit te werken met betrekking tot het ontwikkelen van een gemeentelijk werkbedrijf, inclusief het daarbij opzetten van een Participatiehuis; b. een projectplan en een projectstructuur op te stellen, om de implementatie van de nieuwe wet Werken naar Vermogen vorm te geven, en hiervoor een budget beschikbaar te stellen van € 75.000,00, en dit budget onderdeel te laten zijn van de Kadernota; c. de uitvoeringskosten die in de verdeling van het Participatiebudget zijn opgenomen (€ 1,6 miljoen), vanuit rendementsoogpunt te benutten voor de in te zetten reïntegratiemiddelen, en deze uitvoeringskosten - tenminste voor de jaren 2011-2013 - ten laste te brengen van de algemene middelen, en dit besluit onderdeel te laten zijn van de Kadernota. 3. Voorliggende nota voor te leggen aan het Participatieplatform WWB/WSW. 4. De raad over voorliggende beslispunten te informeren en haar te verzoeken hiervoor een informatieve bijeenkomst te agenderen. 5. Het bij deze nota gevoegde Rendementsonderzoek naar de bestedingen van het WWB werkdeel in de periode 2006 – 2010 en de voortgangsrapportage van het project Broeïnest/Ambachtshuis ter inzage te leggen ten tijde van de bespreking de raadsbijeenkomst. 6. De financiële consequenties te betrekken bij de discussie over de kadernota.
	IV-5	Voorstel B11-12068 van FZ "Uitkomst Europese aanbesteding los meubilair"	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis te nemen van, en akkoord te gaan met, de uitkomst van de Europese aanbesteding levering los meubilair met aanvullende dienstverlening ten behoeve van het gerenoveerde Stadhuis voor een bedrag van € 1.858.460,28. - De raamovereenkomsten voor de levering van los meubilair met aanvullende dienstverlening vast te stellen. - De uitkomst van de Europese aanbesteding ter instemming aan te bieden aan de OR.

Onderwerp		Op Weg met Werken naar Vermogen (2011 – 2012: een overgangsnota)	
Portefeuillehouder	De Jager		Openbaar
Programma Jaar	2011		
Programma	2.2 Op weg met talent		
Programma Onderdeel	2.2.3 Verhogen arbeidsparticipatie en bieden inkomensondersteuning		
Aan		Bijlagen	☐ Begrotingswijziging
	College		☒ Raadsvoorstel
Registratie	 B11-11707		☒ Openbare bekendmaking vereist
			☐ Anders, nl.:
Steller	F. Nilsen en J. Korf	Datum	.. maart 2011
Doorkiesnummer	278782	Ingekomen brief d.d.	

Parafen			
Afdelingshoofd	Medeparaaf Naam:	Medeparaaf Naam:	Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur
	Afd.: 	Afd.:	
Besproken in directie		☐ nee	☐ ja, zie bijgevoegde opmerking
AKKOORD			
Horselenberg		Besluit via A-procedure	
De Jager		Conform	Gewijzigd
Jacobs		Datum besluit:	
Luchtenveld		Besluit via B-procedure	
Fackeldey		Conform	Gewijzigd
Jansen		Datum besluit: 5.4.2011 W.B.	
Afdeling	WIZ	Afkomstig van	

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de bijgevoegde nota Op Weg met Werken naar Vermogen.
2. Kennis te nemen van het bij deze nota gevoegde Rendementsonderzoek naar de bestedingen van het WWB werkdeel in de periode 2006 – 2010.
3. Kennis te nemen van de voortgangsrapportage van het project Broeiness/Ambachtshuis.
4. Anticiperend op de Wet Werken naar Vermogen het huidige beleid voort te zetten en, er daarbij van uitgaande dat de gemeente van zins is om vast te houden aan haar ambitie om blijvend bovengemiddeld te presteren, te besluiten:
 - a. Een voorstel uit te werken met betrekking tot het ontwikkelen van een gemeentelijk werkbedrijf, inclusief het daarbij opzetten van een Participatiehuis;
 - b. Een projectplan en een projectstructuur op te stellen, om de implementatie van de nieuwe wet Werken naar Vermogen vorm te geven, en hiervoor een budget beschikbaar te stellen van € 75.000, en dit budget onderdeel te laten zijn van de Kadernota;
 - c. De uitvoeringskosten die in de verdeling van het Participatiebudget zijn opgenomen (€ 1.6 miljoen), vanuit rendementsoogpunt te benutten voor de in te zetten re-integratiemiddelen, en deze uitvoeringskosten – tenminste voor de jaren 2011-2013 - ten laste te brengen van de algemene middelen, en dit besluit onderdeel te laten zijn van de Kadernota.
5. Voorliggende nota voor te leggen aan het Participatieplatform WWB/WSW
6. De raad over voorliggende beslispunten te informeren en deze te betrekken bij de discussie over de

kadernota.

Aanleiding en context:

In 2007 werd met de nota Minder is Beter een beleidslijn ingezet die – later voortgezet middels de nota Meedoen Werkt Beter (2009) – een bijzonder succesrijke weg is gebleken, gekenmerkt door hoge uitstroombcijfers en grote besparingen (winst) op de uitgaven van het Inkomensdeel van de WWB. Het beleid onderging als gevolg van de recessie enkele aanpassingen, zoals vastgelegd in de nota Op weg Met Werk (2010).

Eind 2010 is duidelijk geworden dat het Rijk van zins is om een stelselherziening uit te voeren in de sociale zekerheid, vooral gericht op het terugbrengen van de verschillende wetten en regelingen, naar een enkele, centrale regeling voor de gehele onderkant van het sociaal zekerheidsstelsel. Deze herziening zal niet alleen leiden tot een (forse) toename van het aantal bijstandsklanten voor de gemeente, maar gaat tevens gepaard met flinke bezuinigingen.

Bovenvermelde effecten vragen om een snelle en gerichte aanpassing van de vigerende beleidslijn.

Beoogd effect:

Zowel het strategisch/ tactisch als ook het operationeel uitvoeringskader van Werk, Inkomen & Zorg, zodanig te actualiseren, dat de door het Rijk reeds aangekondigde maatregelen (met name bezuinigingen) en nog nader te specificeren veranderingen (stelselherziening), zodanig worden opgepakt dat de gemeente Lelystad de bedoelde veranderingen naadloos en adequaat kan oppakken, zodanig dat de succesvolle aanpak van de afgelopen jaren waar mogelijk kan worden doorgezet. Enerzijds waar het gaat om het opkomen voor de belangen van de kansarme klant, op een arbeidsmarkt onder druk van de recessie. Anderzijds om de groeiende kosten – als gevolg van stijgende klantaantallen en dalende inkomsten (bezuinigingen) – zoveel als mogelijk te neutraliseren.

Argumenten:

Het College heeft de beleidslijn Werk & Inkomen vanaf 2007 proactief gedeeld met en middels de hiervoor vermelde nota's laten vaststellen door de Raad. De voorstellen in de voorliggende en bijgevoegde nota Op Weg met Werken naar Vermogen, zijn een voortzetting van de beleidslijn 2007 en het ligt derhalve in de lijn om ook deze nota ter vaststelling voor te leggen aan de Raad.

Met betrekking tot het gemeentelijk werkbedrijf wordt nog benadrukt dat dit concept goede regionale samenwerking niet uitsluit. Sterker nog, een hecht samenwerkingsverband van autonome gemeentelijke bedrijven, met gerichte gemeenschappelijke ambities en doelen, kan zich vele malen sterker profileren op een regionale markt.

Derhalve wordt hiertoe een voorstel uitgewerkt dat, hoewel gecontroleerd en geregistreerd door de gemeente zelf, qua vorm en inrichting uitgaat van actieve participatie in een regionaal samenwerkingsverband.

Financiële aspecten:

De ophanden zijnde veranderingen in de sociale zekerheid hebben een in potentie dermate grote impact op de gemeentelijke begroting, dat tijdig ingrijpen, in de zin van een anticyclisch en vooral ook proactief investeren onvermijdelijk is.

Gezien de financiële risico's – grote tekorten op het I-deel die gecompenseerd moeten worden uit de Algemene Middelen – is het zaak de beschikbare re-integratiemiddelen maximaal in te zetten.

De beoogde stelselherziening zal binnen de door het Rijk aangegeven (voorlopige) voorwaarden, onvermijdelijk leiden tot (forse) kostenstijgingen voor de gemeenten. Het aantal klanten stijgt, de beschikbare middelen per klant nemen af. Op het Werkdeel van de WWB zal uiteindelijk (2011-2015) zo'n 65% korting plaatsvinden. De beoogde totale bezuinigingen in de sociale zekerheid, over die periode, bedragen ruwweg € 4 miljard! De werkloosheidseffecten zijn daarnaast op de arbeidsmarkt al twee jaar nadrukkelijk zichtbaar en zullen ook de komende jaren nog doorwerken, dat wil zeggen blijven drukken op de WWB.

De ontwikkeling van nieuwe instrumenten, zoals een gemeentelijk werkbedrijf; de implementatie van de nieuwe wet Werken naar Vermogen; de maximale inzet van de W-deel gelden ten behoeve van re-integratie inspanningen, zijn noodzakelijke maatregelen die vragen om een investeringsbereidheid, bedoeld om de beheersbaarheid van de uitvoeringskosten, voor de korte en middellange termijn zoveel als mogelijk te verzekeren.

Kanttekeningen:

Communicatie:

Gelet op de huidige ontwikkelingen binnen het terrein van de sociale zekerheid (de eerste van de drie grote decentralisatiedossiers) en een en ander ook gezien in het licht van de landelijke bezuinigingen, wordt voorgesteld hierover een informatieve bijeenkomst voor de raad te organiseren.

Op Weg met Werken naar Vermogen

(2011 – 2012: een overgangsnota)

Fred Nilsen/Jan Korf

Maart 2011

Inhoud

O	Samenvatting	2
I	Voorwoord: Op Weg met Werk vervolgd	4
II	Het landschap in beweging	7
III	Consequenties voor het gemeentelijk beleid	11
IV	Concretisering naar beleid en uitvoering	14
	IV.1 De bestendigheid van het beleid	14
	IV.2 Het gemeentelijk werkbedrijf	17
	IV.3 Het Participatiehuis	19
V	Financiering	21
	V.1 Enkele beleidsafwegingen	21
	V.1.2 Een snelle implementatie van de nieuwe wet	22
	V.1.3 Het genereren van middelen	22
	V.1.4 Het verhogen van de handelingsflexibiliteit	24
	V.2 Financiering	24

O Samenvatting

Met de nota Op Weg met Werk, werd in 2010 het succesvolle beleid van de afgelopen jaren voortgezet. Wel werd in de nota gewezen op de verwachte ontwikkelingen vanuit Den Haag, die een grote impact zouden kunnen hebben op dit beleid. Daarnaast is over 2010 een miljoenenkort ontstaan als gevolg van stijgende klantaantallen en opgelegde kortingen door het Rijk. Ook heeft Den Haag een belangrijke stelselherziening ingezet, die vereenvoudiging van het sociaal zekerheidsstelsel beoogt, hetgeen de gemeenten confronteert met nieuwe, zwakkere doelgroepen en hogere uitvoeringskosten.

Er zijn grote veranderingen gaande. Met de nieuwe wet Werken naar Vermogen worden een aantal belangrijke wijzigingen geïntroduceerd. Het belangrijkste is dat de wet niet langer uitgaat van volledige uitstroom, maar van werken naar vermogen. Het klantbestand wordt voor een belangrijk deel een zorgbestand. De verwevenheid met andere wetgeving(-processen) - zoals de WMO en de decentralisatie van de AWBZ op preventie en begeleiding - wordt sterker. De verantwoordelijkheid van de gemeente, als uitvoerder van de wet groeit. Daarnaast stimuleert de decentralisatiebeweging in de jeugdzorg de inzet van integrale producten en brengt de 'kanteling' binnen de WMO een veel meer interactieve aanpak tussen klant en zorgverlener, het einde van de 'verstrekkingenfabriek', zoals we die kenden onder de WVG. Het regionaliseringsbeleid zet in op 30 arbeidsregio's en het UWV, mede als gevolg van bezuinigingen, beperkt het aantal werkpleinen tot die 30 regio's. Tot slot en vooral zal er sprake zijn van krimpende middelen. Voor Inburgering zal naar verwachting vanaf 2013 geen separaat budget meer beschikbaar zijn. De WEB middelen gaan waarschijnlijk overgeheveld worden naar OC&W, waardoor de gemeenten hun invloed op de bestedingen verliezen. In het kader van 'Passend Onderwijs' is sprake van bezuinigingen die vooral speciaal en praktijk onderwijs raken en dus voor Flevoland forse gevolgen kunnen hebben. Grote kortingen worden toegepast op de reïntegratiebudgetten in het bijzonder en in de sociale zekerheid in het algemeen.

De gemeenten zien zich geconfronteerd met een groeiende doelgroep van zorgklanten, die nooit uit zal stromen maar geactiveerd moet worden op basis van inverdiencapaciteit, oftewel werken naar vermogen. De mate waarin dit lukt bepaalt hoeveel de gemeente de kosten op het I-deel kan verminderen. De klant moet gemobiliseerd worden en blijven! Aangezien de reïntegratiemarkt slecht heeft gepresteerd, nemen de gemeenten steeds meer zelf de verantwoordelijkheid in de uitvoering. Daarnaast vinden keuzes plaats op de inzet van de instrumenten. Sommige zijn, hoewel succesvol gebleken - zoals verloning - gewoonweg te duur ten tijde van bezuinigingen.

Het beleid van de gemeente Lelystad heeft zich in de afgelopen jaren bijzonder succesvol getoond, dat is ook gebleken uit het rendementsonderzoek naar de bestedingen aan de participatievoorziening in de gemeente Lelystad (zie Bijlage). Er is sprake geweest van een hoge uitstroom, de gemeente bereikte de economisch gunstige positie van voordeelgemeente en het sociaal-maatschappelijk effect was als gevolg van de hoge uitstroom naar werk evenredig gunstig. Maar dat als gevolg van de hiervoor aangegeven ontwikkelingen een heroverweging van het instrumentenpakket aan de orde is moge duidelijk zijn. Het belangrijkste wordt de inzet op de mobiliteit van het klantbestand, de investering op het doen werken naar vermogen.

Twee instrumenten worden naar voren geschoven als belangrijke oplossingsrichtingen, de opbouw van een gemeentelijk werkbedrijf en – als een mogelijk onderdeel daarvan – het Participatiehuis. Door het ombouwen van de regionale WSW organisatie naar een gemeentelijk werkbedrijf, ontstaat een perfect

platform waarop klanten met een arbeidsbeperking ondergebracht kunnen worden in betaalde - parttime - banen. Het gemeentelijk werkbedrijf opereert als een verlengstuk van het gemeentelijk beleid. Dat de gemeente als overheid daarmee een belangrijke voorbeeldrol vervult naar het bedrijfsleven, als werkgever van kwetsbare medewerkers is een niet te onderschatten nevenvoordeel.

Tot slot is er het belangrijk financieel voordeel. Naar blijkt is deze aanpak goedkoper dan uitbesteding aan de commerciële markt, en iedere klant aan het werk vermindert daarenboven de druk op het I-deel! Voor de bijzonder kwetsbare klanten kan het Participatiehuis worden ingezet. Een formule die met name door intensieve persoonlijke begeleiding succesvol is. Feitelijk gaat het om een soortgelijke aanpak waarmee met het project Broeiness (in de wijken), reeds ervaring is opgedaan.

Ten aanzien van de financiering van het beleid liggen enkele principiële besluiten voor. Hoewel de recessie en de opgelegde kortingen door het Rijk in eerste instantie de prikkel tot interne bezuinigingen oproept, het herstellen van de tekorten op de balans, is juist het moment aangebroken voor een anticyclisch investeren. Juist nu is het van groot belang door middel van investeringen het klantbestand te mobiliseren en mobiel te houden. Het alternatief is immers een bestand dat door gebrek aan begeleiding letterlijk verhardt en hospitaliseert in de bijstand. Dat zal op termijn leiden tot een loodzware en vooral ook structurele druk op de gemeentelijke begroting. Een aantal maatregelen ligt voor om dit laatste te voorkomen.

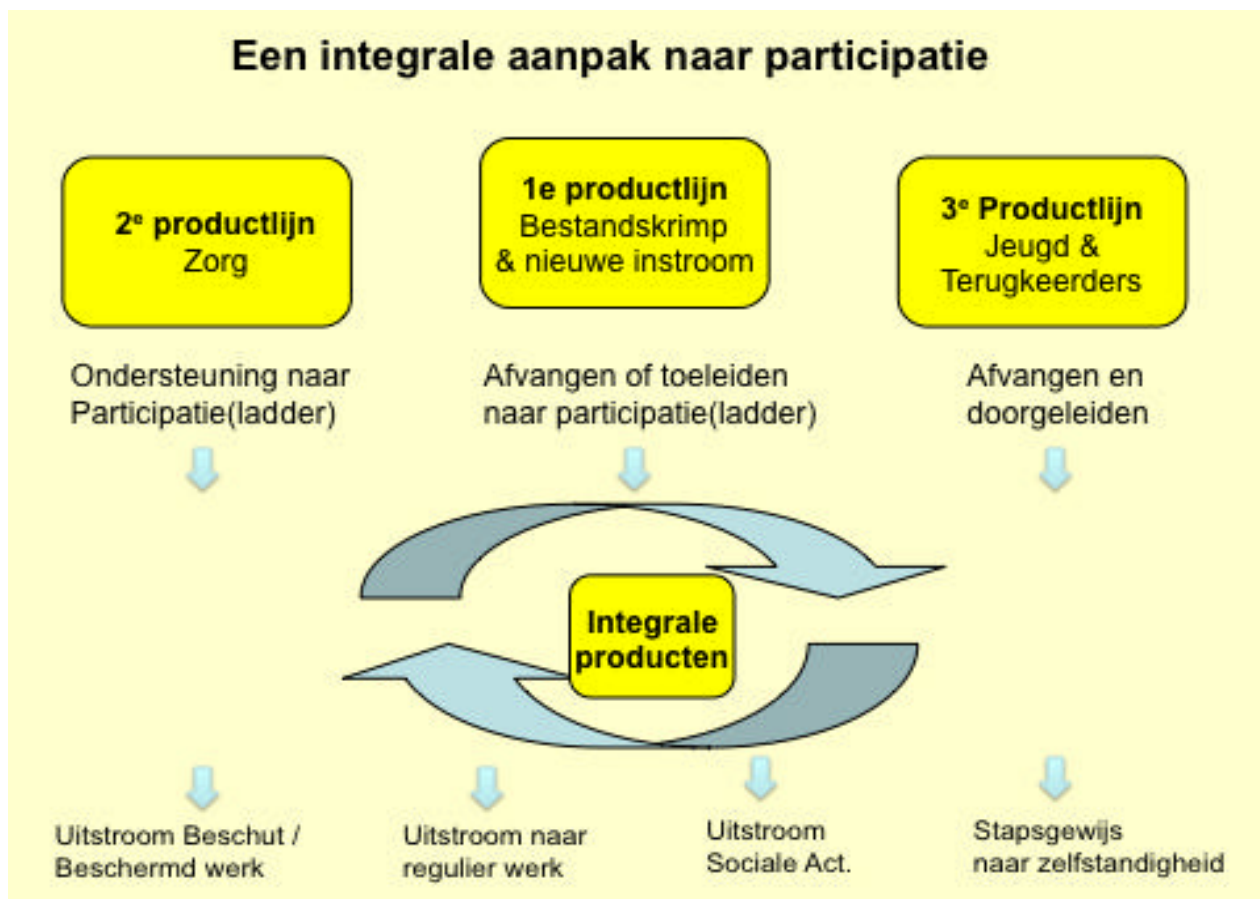
Ten eerste een snelle en doeltreffende introductie van de nieuwe wetgeving binnen de organisatie, middels een doelgericht, korte termijn project. Daarnaast het inzetten op een driejarig intensief uitstroomproject, met als doel om 225 klanten extra te doen uitstromen. Dit laatste vraagt om een reallocatie van de uitvoeringskosten (€1.600.000 per jaar) – tot dusverre opgenomen in het Participatiebudget – naar de Algemene Middelen. Dat betekent dat er een extra last zal drukken van in totaal €4.800.000 op de Algemene Middelen over een periode van drie jaar. Echter, door de besparingen op de uitgaven van het I-deel – als gevolg van de extra uitstroom van 225 klanten – oplopend tot een totaal van €9.000.000 over vijf jaar, en door deze besparingen in te boeken ten gunste van de Algemene Middelen, ontstaat een winst van $9.0 - 4.8 = €4.200.000$.

Met andere woorden, om de gevolgen van recessie en bezuinigingen effectief aan te pakken, is de tijd rijp voor een offensief en anticyclisch investeren. Nu de middelen inzetten om het sociaal vangnet straks in Lelystad betaalbaar te houden. De belangrijkste financieringslijnen voor de toekomst zijn daarmee de opbrengsten van het gemeentelijk werkbedrijf, de maximaal effectieve inzet van de middelen uit het W-deel en de beoogde besparingen op het I-deel.

Daarnaast zal gekeken moeten worden naar de mogelijkheden om de aansturing op productie en financiering binnen de verschillende regelingen meer vanuit een centrale regie te laten plaatsvinden, en zo overlappingsen in diensten, producten en overheadkosten te schrappen. Dat geldt ook voor de uitgaven in andere maatschappelijke budgetten, die deels gevoed worden vanuit de gemeentelijke begroting.

I Voorwoord: Op Weg met Werk vervolgd

In de meerjaren nota Op Weg met Werk, werd in 2010 aangegeven hoe de gemeente Lelystad in de periode 2010-2014, haar klanten in de sociale zekerheid wenst te ondersteunen op hun (re)integratiepad, naar een zo hoog mogelijke graad van participatie in de samenleving. Langs drie productlijnen, wordt het succesvolle beleid – ingezet in 2006 – voortgezet en uitgebouwd.

In de nota werd gewezen op het belang van een integrale samenhang in het productaanbod, niet alleen voor de kwaliteit van het aanbod richting klant, maar ook in verband met de ophanden beleidswijzigingen van het Rijk:

“Deze aanpak sluit aan bij, of beter gezegd loopt vooruit op, de verwachte beleidswijzigingen in Den Haag. De aanbevelingen van de diverse door het Rijk ingestelde werkgroepen in het kader van de zogenaamde ‘Brede heroverweging’ – vooral gericht op de dringend noodzakelijke bezuinigingen – leiden tot nieuwe, drastische stelselherzieningen op de thema’s sociale zekerheid en werkgelegenheid. Efficiency winsten worden met name gezocht in het terugbrengen van de grote hoeveelheid regelingen, naar een overzichtelijker stelsel, met in het hart daarvan de succesvolle WWB. Ook zet de trend door, om verantwoordelijkheid en vooral ook regie op de uitvoering door te schuiven naar de gemeenten. Deze, op zich goede ontwikkeling brengt echter ook grote, vooral financiële risico’s met

zich mee voor de gemeenten. De keuzes die straks door het nieuwe kabinet worden gemaakt, kunnen van bijzonder grote invloed zijn op het gemeentelijk beleid, te beginnen met 2011.”

Aldus werd het signaal afgegeven dat de keuzes in het meerjarenbeleid van Lelystad, op enig moment wellicht opnieuw tegen het licht gehouden zouden moeten worden, vanwege zwaarwegende politieke besluiten, inhoudelijk dan wel betrekking hebbende op het financieringsmodel van de sociale zekerheid. Aangezien op dat moment nog geen inschatting mogelijk was inzake de snelheid waarmee politiek Den Haag tot actie zou overgaan, werd gekozen voor een veranderbestendig beleid op basis van een ongewijzigde begroting:

“Op dit moment worden (nog) geen extra middelen gevraagd voor de uitvoering van het beleid. Het is echter duidelijk dat de financiële druk toeneemt. De recessie die een nieuwe toestroom van klanten heeft veroorzaakt en in samenhang daarmee de maatregelen die het nieuwe Kabinet in haar Regeerakkoord zal opnemen om de bezuinigingsdoelstellingen te halen, zullen er ongetwijfeld in 2011 toe leiden dat de beschikbare middelen niet langer toereikend zullen blijken voor de realisatie van het gemeentelijk beleid. Op dat moment zal het verzoek worden voorgelegd om door middel van extra investeringen het in de afgelopen jaren in Lelystad zo succesvol gebleken beleid van ondernemerschap, voort te zetten. Met andere woorden de inzet van extra investeringen omwille van een toekomstig rendement, waarbij Lelystad haar positie van voordeelgemeente behoudt.”

Inmiddels is in de realisatie van de ambities van Op weg met Werk over 2010 een tekort ontstaan van 3.7 miljoen op het i-deel. Dit als een gevolg van de stijging van het aantal klanten enerzijds en de in het kader van de bezuinigingen opgelegde, incidentele korting door het ministerie (2.5 miljoen) anderzijds.

Terzake de hoogte van de rijksbijdrage WWB die de gemeenten ontvangen – en die gebaseerd is op de afspraken in het bestuursakkoord van 2007 – loopt overigens al jaren een stevige discussie tussen SZW en VNG. De VNG vindt dat de effecten van de recessie, zoals de stijging van de gemiddelde uitkeringsprijs, onevenredig zwaar bij de gemeenten worden neergelegd.

Daarnaast is de snelheid waarmee Den Haag de beoogde veranderingen in de sociale zekerheid heeft ingezet, ongekend hoog. Op al zeer korte termijn – 2012-2013 - zal de Wet Werken naar Vermogen van kracht worden, met grote consequenties voor de gemeenten, zowel beleidsinhoudelijk als financieel. (De belangrijkste bezuinigingen zullen overigens pas vanaf 2013 gaan wegen op de gemeentelijke begroting.) De nieuwe wet introduceert feitelijk een paradigmashift in de sociale zekerheid: van bestanden gericht op uitstroom naar bestanden van klanten voor wie uitstroom niet realistisch is en gedeeltelijke uitplaatsing het maximaal haalbare. Van slinkende klantbestanden (uitstroomaantallen) naar maximaal renderende klantbestanden in de zin van een optimaal gebruik/activering van de restcapaciteiten van iedere afzonderlijke klant: letterlijk werkend naar vermogen.

Voor de gemeente betekent dit een beleidsmatige en organisatorische ombuiging, in een periode van grote financiële druk op de gemeentelijke begroting. Deze ombuiging te realiseren, zodanig dat de gemeente Lelystad na realisatie enerzijds nog steeds aan de voordelige zijde van het financieringsmodel opereert, en anderzijds een werkwijze heeft geïntroduceerd die net zo succesvol is – zij het met andere doelen – als de afgelopen jaren, wordt de uitdaging van 2011-2012. Een gecompliceerde uitdaging die vanuit een tweetal invalshoeken kan worden belicht:

- a. Een sociaal-maatschappelijk perspectief (stappen op de Participatieladder), dat wil zeggen de mate waarin de participatiedoelen - en in dit kader vooral ook de uitstroomdoelen van klanten naar vormen van werk – nog gerealiseerd kunnen worden;
- b. Een financieel perspectief (inzet van het Participatiebudget), dat wil zeggen de mate waarin de beleidsdoelen nog betaalbaar zijn in relatie tot de – ook als gevolg van de nieuwe wetgeving – stijgende klantaantallen en afnemende middelen.

De voorliggende afwegingen zijn daarom niet ideologisch ingegeven, maar gebaseerd op twee gelijke pijlers, te weten a) het behoud van de kwaliteit van beleid, zoals dat in 2010 met Op Weg naar Werk is ingezet, en; b) de financiële beheersbaarheid van dat beleid, aangezien de mate van investering voorwaardelijk is voor de uitvoering daarvan. Deze pijlers vertegenwoordigen immers twee kanten van een en dezelfde medaille

Deze overgangsnota legt in dit kader een aantal uitgangspunten, afwegingen en vooral ook adviezen voor, ten behoeve van de besluitvorming.

II Het landschap in beweging

Den Haag grijpt – met name ingegeven door de noodzakelijke bezuinigingen - tot aan de wortels van de sociale zekerheid. Dit in een poging om de wet- en regelgeving overzichtelijker, rechtvaardiger – dat wil zeggen meer gelijkwaardig voor alle klanten – en vooral ook beter beheersbaar te maken. Voor deze nota zijn de volgende veranderingen van belang:

De Wet Werken naar Vermogen

Met de introductie van de wet Werken naar Vermogen, wordt een eerste opstap gemaakt naar de integratie van WWB, WIJ, Wajong en WSW.

Wat is nu de werking van de nieuwe Wet Werken naar Vermogen?

- De gemeente wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van de nieuwe wet.
- De wet raakt in eerste instantie de WWB, WIJ, Wajong en WSW. Hij borduurt voort op het succes van de WWB en is bedoeld als een convergerende wet, om op termijn tot één uitvoeringsregeling te komen aan de onderkant van de arbeidsmarkt.
- Wajong en WSW blijven vooralsnog bestaan (langdurig overgangsrecht), maar op basis van een nieuwe systematiek voor indicatiestelling, zal een meerderheid van de klanten binnen deze regelingen (naar verwachting respectievelijk 60% en 70%) onder de nieuwe wetgeving vallen, dus binnen het domein van de WWB. Vanaf 1 januari 2012 zal de Wajong alleen nog voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten toegankelijk zijn. Voor de WSW gelden dezelfde restricties, in de zin van wachtlijstbeperking en uitsluitend nog toegang voor mensen met de indicatie beschut werken.
Overigens impliceert het langdurig overgangsrecht in de WSW het risico van groeiende (zware) financiële lasten voor gemeenten. De verdiencapaciteit van de sociale werkvoorziening neemt immers sneller af dan de salariskosten van de oude WSW-ers.
- Voorts is het de bedoeling dat in de toekomst gezinnen in gezamenlijkheid een bijstandsuitkering aanvragen en niet langer individueel. Dat betekent dat als een gezinslid meer verdient dan de bijstandsgrens van €1300 per maand, andere gezinsleden niet meer in aanmerking komen voor een uitkering. Het principe dat ouders niet financieel afhankelijk hoeven te zijn van de kinderen, wordt daarmee los gelaten.
- Deze nieuwe wet gaat niet langer uit van volledige uitstroom maar van werken naar vermogen. De gemeente, als huidig ‘eigenaar’ van de WWB, zal hierdoor zijn klantbestand fors zien groeien en veranderen naar een echt zorgbestand, waarvoor verschillende financieringslijnen gevonden moeten worden.
- In de WWB komt de wettelijke plicht tot tegenprestatie naar vermogen. Beschut werken wordt een verplichting voor iedereen die een beroep doet op Werken naar Vermogen!
- Voor de jongeren tot 27 jaar geldt dat zij werken, leren of stage lopen.

Decentralisatie AWBZ preventie en begeleiding

De decentralisatie betreft de overheveling van de functies dagbesteding en begeleiding van de AWBZ naar de WMO. Het decentralisatiebeleid van het Rijk heeft overigens niet uitsluitend betrekking op de AWBZ. Het decentralisatiebereik strekt zich uit over Jeugdzorg, Onderkant arbeidsmarkt, Begeleiding (AWBZ), IQ-maatregel en Veiligheid.

Aangezien een deel van de populaties van Wajong en WSW gebruik maakt van de begeleidingsregeling binnen de AWBZ, en vanuit deze regelingen klanten gaan doorstromen naar het WWB domein, als gevolg van de Wet Werken naar Vermogen, ligt hier een duidelijke relatie. (In ieder geval op korte termijn een deel van de nieuwe instroom.)

Decentralisatie Jeugdzorg

De decentralisatie van de Jeugdzorg biedt de gemeenten de mogelijkheid om Jeugdbeleid daadwerkelijk volledig integraal in te zetten. Dat wil zeggen een hybride aanbod vanuit de aandachtsvelden, schuldhulpverlening, Jeugdzorg, re-integratie, veiligheid en welzijn. Hier ligt de mogelijkheid om zorg en ondersteuning te verbinden met doelen gericht op educatie en arbeid. Problematisch is wel dat het Rijk de decentralisatieslag combineert met een efficiency korting van €300 miljoen, hetgeen de gemeenten al tijdens de implementatie van de overdracht voor financieringsproblemen plaatst.

Welzijn nieuwe stijl (de kanteling)

Met 'de kanteling' van de WMO wordt de beleidsbeweging geduid die poogt de burger actief te laten participeren in diens beroep op de voorzieningen van de WMO. Dus niet langer de WMO – zoals vroeger de WVG – als een verstrekkingenfabriek, maar een interactieve voorziening waarbij burger en ambtenaar samen kijken naar de (zorg)vraag, naar wat de betreffende burger nu in werkelijkheid nodig heeft. Op deze wijze ontstaat er een sterk preventieve werking in de WMO.

Deze werkwijze berust vanwege het integrale karakter, op het principe van de ketensamenwerking en sluit daarom ook in de samenwerkingsbehoefte volledig aan op de werkwijze in de sociale zekerheid. Binnen de gemeenten komt de dienstverlening zo over de volle breedte, van sociaal maatschappelijk (zorg)beleid tot arbeidsmarktbeleid, onder de paraplu van het participatiebeleid.

Regionaliseringbeleid

Het Rijk heeft de regionalisering van Nederland op centrale beleidsthema's inmiddels hoog in het vaandel staan. De inrichting van de zorg en veiligheidsregio's is daar een exponent van. Een ander belangrijk voorbeeld is de inrichting van de 30 beoogde arbeidsmarktregio's.

Bij de start van het UWV-Werkbedrijf is de arbeidsmarkt opnieuw ingedeeld in 30 regio's, met als uitgangspunt dat het UWV daarnaast zou participeren met de gemeenten op zo'n 100 werkpleinen in Nederland. Gezien de bezuinigingen nu, ziet het er naar uit dat het UWV zich terug zal trekken naar een aantal kerngemeenten (30), hetgeen de samenwerking met de gemeenten, op het thema re-integratie, op de werkpleinen (verder) onder druk zal zetten. Voor Flevoland wordt dit naar verwachting Almere, waar thans de zogenaamde plusvestiging van het UWV al is gehuisvest.

De bezuinigingsmaatregelen

Het Rijk beoogt een vermindering van het Participatiebudget. Ten aanzien van het W-deel zal de korting oplopen tot een tweederde vermindering. De vooralsnog geplande ontwikkeling van het W-deel, tot en met 2015, laat een afname zien van het beschikbaar budget, van 1.435 miljoen in 2010 naar 432 miljoen in 2015 (exclusief Wajong en WSW).

Tot hoever de korting uiteindelijk zal oplopen is nog niet duidelijk. Wel is inmiddels bekend dat er vanaf 2012 een korting van €190 miljoen op de re-integratiebudgetten van UWV en gemeenten zal worden doorgevoerd. Voorts is er in 2011 een korting toegepast van €120 miljoen op het WSW-budget. Binnen de WSW heeft ook in 2010 en 2011 geen loon- en prijscompensatie van de CAO-lonen plaatsgevonden waardoor de bezuinigingen op een totaalbedrag komen van €170 miljoen. Voor 2012 e.v. jaren is nog onzeker welke bezuinigingen nog verder worden doorgevoerd.

Uiteindelijk moeten de totale bezuinigingen in de sociale zekerheid, in 2014/15 oplopen tot 4.1 miljard.

Inburgering

Het kabinet heeft in het regeerakkoord omschreven hoe zij integratie en inburgering wil gaan vormgeven. De uitwerking in het regeerakkoord is echter niet concreet en op verschillende manieren uit te leggen. De enige sturing die momenteel plaatsvindt, is financieel van aard. Het budget voor Inburgering als onderdeel van het Participatiebudget, wordt afgebouwd en in 2014 zelfs afgeschaft. De planning is om de Wet Inburgering per 1/1/2013 te wijzigen. In 2013 worden de laatste stortingen in het Gemeentefonds en het Participatiebudget gedaan. Dit in totaal voor een bedrag van €100 miljoen.

WEB

Alle WEB middelen worden waarschijnlijk per 2013/2014 overgeheveld naar het ministerie van OC&W. Daarmee worden deze middelen feitelijk onttrokken aan de gemeentelijke regie en wordt de verantwoordelijkheid voor het aanbod bij de ROC's neergelegd.

Passend onderwijs

Op 31 januari heeft de minister van OC&W de beleidsbrief "Naar passend Onderwijs" evenals het daarbij behorende wettelijk kader en de invulling van de bezuiniging van €300 miljoen naar de Tweede Kamer gestuurd. Met de VNG kan het uitgangspunt van minder bureaucratie onderschreven worden. Het huidige stelsel waarbij leerlingen op indicatie een vast budget toegewezen krijgen, heeft ertoe geleid dat kinderen onnodig worden gemedicaliseerd. De pedagogische context in de klas zelf wordt nauwelijks versterkt.

Flevoland kent een hoog aantal jongeren in het speciaal en praktijk onderwijs. Het aantal leerlingen met een onderwijs-zorgindicatie, is grofweg 1.5 maal hoger dan het landelijk gemiddelde. In vergelijking tot het landelijk gemiddelde heeft Flevoland relatief veel jongeren in de laagste twee niveaus van het MBO (niveau 1&2), en relatief weinig jongeren die HAVO of VWO volgen. De gevolgen van bovenvermelde bezuinigingen zullen naar verwachting vergaande consequenties hebben voor Flevoland. Met als middellange termijn risico een groei van het aantal burgers dat uitkeringsafhankelijk blijkt. Om dit te voorkomen wordt de mogelijkheid onderzocht om deel te nemen aan de pilot Werkscholen.

III Consequenties voor het gemeentelijk beleid

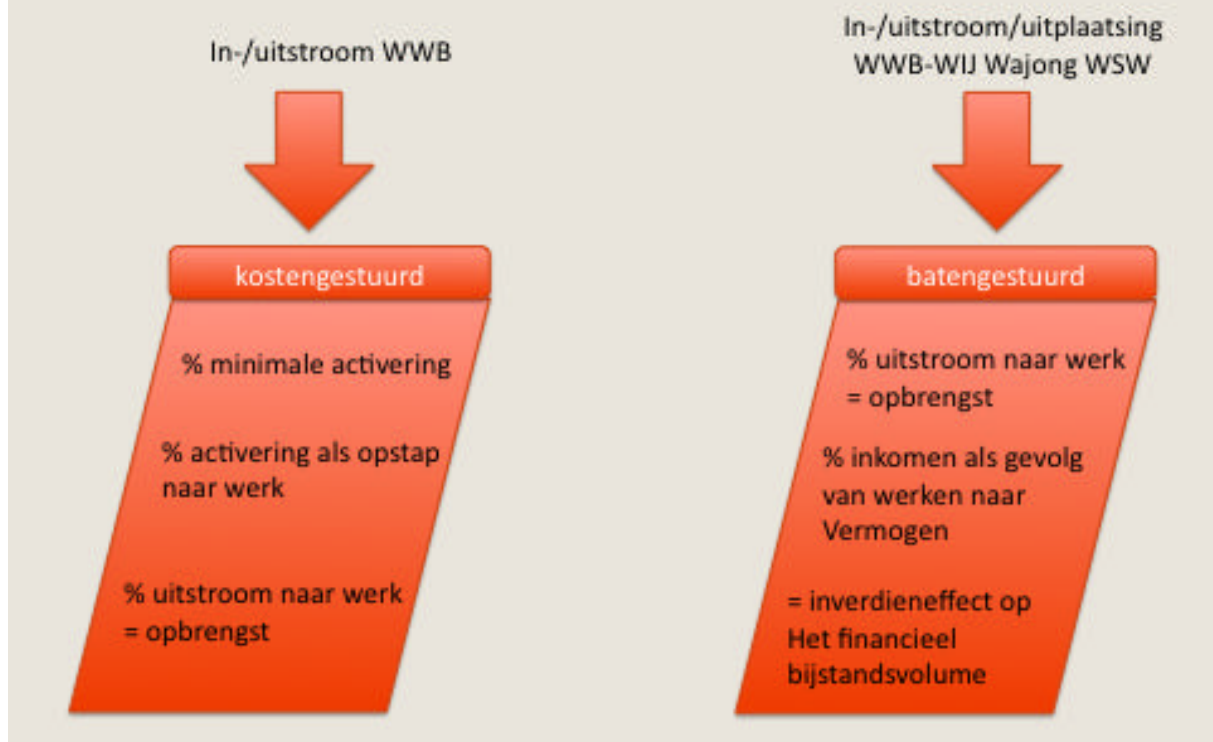
Het nieuwe bestand waar de gemeente verantwoordelijk voor wordt, zal vooral ook bestaan uit zogenaamde arbeidsbeperkten (tekortkomingen van lichamelijke, geestelijke, psychische aard, of probleemprofielen in psychosociale en/of situationele zin). Het gaat veelal om chronische problematiek, met geen of weinig uitzicht op (volledig) herstel.

In essentie liep de boekhouding in het verleden op klantaantallen. De hefboomwerking van de WWB werd vooral ingezet om de uitstroomcijfers te verhogen. Daarbij is steeds gerekend met volledige uitstromers. Dat laatste nu, is mede in het licht van de veranderde politieke ambities in Den Haag – ‘één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt’ – niet langer houdbaar. In de toekomst zal het gaan om drie groepen klanten: a) de reguliere uitstroom waarop snelle winst te behalen valt; b) de partiële uitstroom, oftewel de (veruit grootste) groep met inverdiencapaciteit, en; c) de uitstroom maatschappelijke participatie. In de rekenmodellen van de toekomst zal het bijstandsvolume van de gemeente gemeten worden in financieel volume en niet in klantaantallen.

De omslag heeft vooral te maken met enerzijds de introductie van de participatieladder – die immers vooronderstelt dat het activeren van klanten op verschillende gradaties kan plaatsvinden – en de instroom van grote nieuwe groepen van klanten met een veelal permanente handicap en waarvoor een volledige uitstroom uit de bijstand niet haalbaar zal zijn.

Anders geformuleerd: de kosten – klantaantallen maal hoogte uitkeringen – zijn niet langer sturend, maar de baten, de mate waarin het klantenbestand door te werken naar vermogen, letterlijk inverdiend op de uitkeringslast! Dat betekent, hoe vreemd dat ook lijkt, dat de kosten aan relevantie inboeten. Immers, op de kosten kan niet langer gestuurd worden, die zijn nauwelijks beïnvloedbaar, maar op de opbrengsten kan wel gestuurd worden, die heeft de gemeente in eigen hand. De opbrengsten zijn als het ware het product van de gepleegde investeringen.

Van uitstroom naar uitplaatsing

De per 1 januari 2012 verwachte influx van nieuwe klanten, allen met een verminderd uitstroomperspectief, zal naast de zware financiële klappen die de gemeenten in de laatste jaren, onder invloed van de recessie, al hebben gehad, een extra zware wissel trekken op de gemeentelijke middelen. Meer dan ooit balanceert de sociale zekerheid op het snijvlak van dreigende verwaarlozing van een groeiende groep burgers die als gevolg van financiële tekorten aan de kant wordt geschoven, en de noodzaak om deze dreiging af te wenden door de inzet van nieuwe, creatieve oplossingen. Dit laatste gecombineerd met het sociaal ondernemerschap – dat de laatste jaren binnen de WWB zo succesvol is gebleken.

Het is interessant te vermelden dat de gemeente Lelystad in dit kader al in twee landelijke pilots participeert, te weten: meedoen naar vermogen (32 gemeenten) en de pilot loondispensatie. Er wordt dus al ervaring opgedaan met de combinatie van wwb en wsw populaties.

Overigens is in het verleden, bij de voorstellen tot modernisering van de wsw aan de raad, al melding gedaan dat deze ontwikkeling, die nu werkelijkheid wordt in de nieuwe regeling, zich voor zou doen.

Maatschappelijk activeren is een permanent product geworden. In tegenstelling tot de huidige situatie waarin de WWB voor een groot deel van het klantenbestand een tijdelijke overbruggingsregeling is, zal in de toekomst een belangrijk deel van de populatie in de regel klant blijven, maar een deel van zijn inkomsten zelf genereren door te werken naar vermogen. Dit is als het ware de inverdiencapaciteit van de klant, het verdienen op de uitkeringskosten. De vraag is hoe je dat als gemeente gaat organiseren. Het wordt met andere woorden zaak om het bijstandsvolume betaalbaar te houden door de financiering ervan te relateren aan de inverdiencapaciteit van het klantbestand. Het gaat er niet langer meer primair om dat klanten niet uitstromen, maar daarentegen dat iedere klant een inverdiencapaciteit heeft die de gemeente kan activeren.

In dit kader wordt het nog belangrijker om de banden met de werkgevers nauw aan te halen. Op basis van partnerschap zal de werkgever verleid moeten worden tot het in dienst nemen van, of in ieder geval betaald werk verschaffen aan, deze groep kwetsbare medewerkers.

Maatwerk is in deze zin niet langer een geïndividualiseerde financiële injectie, waarvan het resultaat wordt bepaald door een succesvolle en vooral volledige uitstroom van een specifieke klant. Het betekent daarentegen het gaande houden – zeg maar olie voor de integratiemachine – van het activeringssysteem waarbinnen de gemeente in een permanente beweging het restpotentieel van haar klanten activeert en blijft activeren. Dus uitstroom van een klant is een bonus, het blijvend activeren (arbeidsmobiliteit), van alle zittende/blijvende klanten daarentegen een vereiste!

De re-integratiemarkt heeft in de afgelopen jaren onvoldoende gepresteerd. De gemeenten beseffen dat ze zelf een veel actiever rol zullen moeten gaan spelen. De positie van het gemeentelijk werkbedrijf als platform voor betaalde arbeid zal dan ook steeds belangrijker worden (zie paragraaf IV.2). Het doorontwikkelen van dit bedrijf, waarbij de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt als werkgever van kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt, biedt een uitstekend en kostentechnisch ook beheersbaar instrument om voor een deel van de zorgklanten een maatwerk oplossing te bieden. Bijkomend voordeel is dat de gemeente zo ook een voorbeeldfunctie heeft naar de arbeidsmarkt.

Daarnaast zullen keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van de inzet van instrumenten. Sommige instrumenten zullen, hoewel succesvol gebleken zoals verloning, verminderd gebruikt kunnen worden, of zelfs in het geheel niet meer – zoals Brugbanen - omdat ze gewoonweg te duur zijn. Daarvoor zullen nieuwe instrumenten teruggebracht moeten worden, zoals het Participatiehuis, dat een prima oplossing blijkt voor de meest kwetsbare klanten (zie paragraaf IV.3)

Het rendement kan niet langer individueel worden gemeten, daarvoor is de (toekomstige) instroom van klanten met een blijvende beperking te groot. Het rendement wordt bepaald door de balans tussen financiële belasting en sociaal-maatschappelijk rendement: de maximale participatiegraad in een klantengroep die letterlijk werkt naar vermogen.

IV Concretisering naar beleid en uitvoering

IV.1 De bestendigheid van het beleid

Is het mogelijk om het succesvol maatschappelijk ondernemen, binnen de WWB, in de komende jaren voort te zetten? In het licht van de ondernemersfilosofie die door de WWB is geïntroduceerd, en gezien de resultaten van de afgelopen jaren, lijkt het zaak om vast te houden aan de succesformule.

“Onderzoek naar het rendement van bestedingen aan de participatievoorziening in de gemeente Lelystad” (Zie Bijlage I)

De dubbele opdracht die in 2006 werd meegegeven door de Raad, namelijk het terugbrengen van WWB gerechtigden in het arbeidsproces, en – als afgeleide van het primaire doel – het aantal klanten zo snel mogelijk te laten dalen om kostentechnische gronden, is succesvol afgehandeld. De conclusies van het recent uitgevoerde onderzoek zijn dan ook:

“Ten eerste heeft de ondernemersaanpak tot een hoge uitstroom van WWB-klanten geleid. Ons klantenbestand is gedaald van 2200 naar 1600 klanten begin 2010. Ten tweede is Lelystad door een maximale benutting van de middelen van het WWB-werkdeel voordeelgemeente geworden. Met het positieve sociaal-maatschappelijk resultaat (veel klanten zijn weer aan het werk) is tevens een uitstekend financieel resultaat geboekt.

De gerealiseerde duurzame uitstroom naar regulier werk is het hoogst na inzet van het instrument Loonkostensubsidie, namelijk 40%. De inzet van het verloningsinstrument heeft geresulteerd in een duurzame uitstroom naar regulier werk van ruim 25%. Deze uitstroomcijfers zijn – ook in landelijk perspectief – hoog. Loonkostensubsidie en het Verloningsinstrument zijn dus zeer aantrekkelijke re-integratie-instrumenten gebleken.

Het financiële rendement van de loonkostensubsidies ligt het hoogste. Zo hoog zelfs dat het instrument in 3 jaar en 9 maanden, €3,6 miljoen meer besparingen op het WWB-inkomensdeel heeft opgeleverd dan dat het aan betalingen uit het WWB-werkdeel heeft gekost!

Het Verloningsinstrument en de Brugbanen hebben daarnaast een besparing op het WWB-inkomensdeel opgeleverd van respectievelijk €18,51 miljoen in ruim vier jaar en €0,37 miljoen in anderhalf jaar. Bij deze instrumenten waren de kosten die ten laste zijn gebracht van het WWB-werkdeel weliswaar hoger dan de baten - 1.78 miljoen over ruim vier jaar bij verloning en 0,34 miljoen bij de Brugbanen – echter deze kosten werden volledig gedragen door het Rijk terwijl de baten volledig ten goede zijn gekomen aan de gemeente. Overigens zullen de baten nog verder oplopen naarmate de cliënten langer uit de uitkering blijven, zodanig zelfs dat kosten en baten uiteindelijk in evenwicht blijken.”

Het rapport concludeert vervolgens:

“De gemeente Lelystad heeft het door de rijksoverheid beschikbaar gestelde budget van het WWB-werkdeel maximaal ingezet, en met een goed resultaat, zeker ook gezien in het licht van de landelijke uitstroombudgetpercentages (gemiddeld 15%). En hoewel de resultaten variëren per uitstrooinstrument, heeft de grote uitstroom van WWB-cliënten geresulteerd in een aanzienlijke besparing op het WWB-inkomensdeel. Een besparing die ook in de komende jaren zeker nog zal doorwerken.

Het uiteenlopend uitstroomresultaat en financieel rendement van de re-integratie-instrumenten, geeft stof tot nadenken. Met de stijgende klantaantallen in het verschiep – als gevolg van late recessie effecten op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld in de bouwsector) en de versnelde stelselherziening in de sociale zekerheid – en een sterke daling van de beschikbare middelen, worden keuzes onvermijdelijk. Enerzijds in de zin van welke instrumenten gehandhaafd blijven, dan wel gekozen moet worden voor nieuwe instrumenten ter vervanging van het relatief dure verloningsinstrument, en anderzijds in de zin van de bereidheid tot investeren, bij de gemeente zelf.

Het in 2009 en 2010 inzetten op de drie productlijnen, als een operationele voortzetting van het beleid dat in 2006 werd opgestart, is dus gezien de resultaten verstandig gebleken. De financiële tekorten over 2010 hebben hun oorzaak in de snelle stijging van het aantal klanten en de opgelegde korting van de Rijksoverheid, niet in de uitrol van het beleid. Wel moet vastgesteld worden dat een herwaardering van de reïntegratie instrumenten op zijn plaats is.

Zo is het verloningsinstrument succesvol gebleken, maar ook relatief duur. Ten tijde van schaarste wegen financiële argumenten zwaarder. Dat betekent minder verloningsplekken en meer werkervaringsplekken met behoud van uitkering. Bij loonkostensubsidie, ook een uitstekend instrument, wordt de bijdrage verlaagd van 75% naar 50%, en een aantal projecten wordt kritisch getoetst op voortzetting of beëindiging.

Een onderzoek van de Raad voor Werk en Inkomen, bevestigde laatstelijk dat de door gemeenten ingezette vormen van reïntegratie het meest effectief zijn voor klanten met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Klanten die geen baan kunnen vinden omdat hun productiviteit onder het minimumloon ligt, maar die dat met ondersteuning kunnen corrigeren.

Voor groepen die al boven dat niveau kunnen opereren, volstaat ondersteuning in het efficiënter zoeken naar werk. Terwijl voor de allerzwaksten zorgactiviteiten en sociale participatie kunnen worden ingezet.

Daarnaast doet zich de vraag voor of de veranderingen in de sociale zekerheid – waarvoor in 2011 en 2012 de eerste fundamenten gelegd gaan worden – gaan vragen om ander beleid, anders dan tot dusverre richtinggevend voor de uitvoering in Lelystad. Met andere woorden, welke bijzondere interventies zijn nodig om de snel oplopende druk op het inkomensdeel (i-deel) te compenseren of te neutraliseren. Het antwoord op die vraag is genuanceerd.

Aanvullend beleid

Het bestaande beleid voldoet uitstekend en behoeft in fundamentele zin geen aanpassing. Wel is het zo dat er behoefte is aan aanvullende beleidsruimte, dit om nieuwe instrumenten en oplossingen voor de uitvoering aan te dragen. Oplossingen die nodig zijn om de organisatie die veranderbestendigheid te geven die in de komende jaren van stelselherziening noodzakelijk zal blijken. Daartoe lopen reeds twee lijnen, waaraan een derde wordt toegevoegd, de mobiliteitscontinuïteit:

- a. Mensen op eigen kracht doen uitstromen;
- b. Inzetten van de succesrijke instrumenten zoals loondispensatie;
- c. Inzetten op de mobiliteit van het (zorg)klantenbestand, door te investeren op het doen werken naar vermogen;

De vermelde paradigmashift, waarbij de aard van het gemeentelijk klantenbestand transformeert van een uitstroom bestand naar een zorgbestand, vraagt aanvullende ideeën en instrumenten. Het is voor een succesvolle aanpak van de groeiende druk op het sociaal zekerheidsstelsel dringend noodzakelijk om de impact van deze paradigmashift te erkennen en het beleid daarop aan te vullen.

Ten aanzien van de bestaande aanpak is door het rendementsonderzoek uit 2010 meer dan voldoende duidelijk geworden wat de succesvolle WWB instrumenten zijn. Maar ook duidelijk werd dat er behoefte is aan nieuw instrumentarium, al was dat alleen maar vanwege het snel schaarser worden van de beschikbare middelen. Zeker nu er een geheel nieuwe, en veel kwetsbaarder populatie aan het bestand wordt toegevoegd.

Twee instrumenten zijn door WI&Z omarmd als veelbelovende oplossingsrichtingen, omdat deze vooral passend zijn voor met name het kwetsbare deel van de doelgroep. De opbouw van een gemeentelijk werkbedrijf en – wellicht als onderdeel daarvan - het Participatiehuis. Het gemeentelijk werkbedrijf (par. IV.2) biedt de mogelijkheid om de zogenaamde inverdiencapaciteit van de klanten maximaal in te zetten. Het Participatiehuis (par. IV.3) bouwt verder op de succesvol gebleken formule van het project Broeiness, maar voegt daar belangrijke ontwikkelingselementen, voor de individuele klant, aan toe.

Implementatie Werken naar Vermogen

Geen nieuw maar vooral aanvullend beleid derhalve. Echter, de implementatie van de nieuwe wetgeving – Werken naar Vermogen - vraagt ook nog nadrukkelijk om aandacht. De voorbereidingen die getroffen moeten worden voor de invoering van de wet, behelzen het formuleren van een projectopdracht aan de organisatie, het opzetten van een projectstructuur, het redigeren van een plan van aanpak - inclusief een aan het politieke tempo getoetste tijdpad - het in de meest letterlijke zin bemensen van het implementatieteam en het beschrijven van de noodzakelijke veranderagenda.

Een klus die voor 2011 en 2012 - naast het afvangen van de in deze nota aangegeven ontwikkelingen - de nodige tijd zal vergen. De inschatting is dat voor de uitvoering een budget van €75.000, benodigd is.

IV.2 Het gemeentelijk werkbedrijf

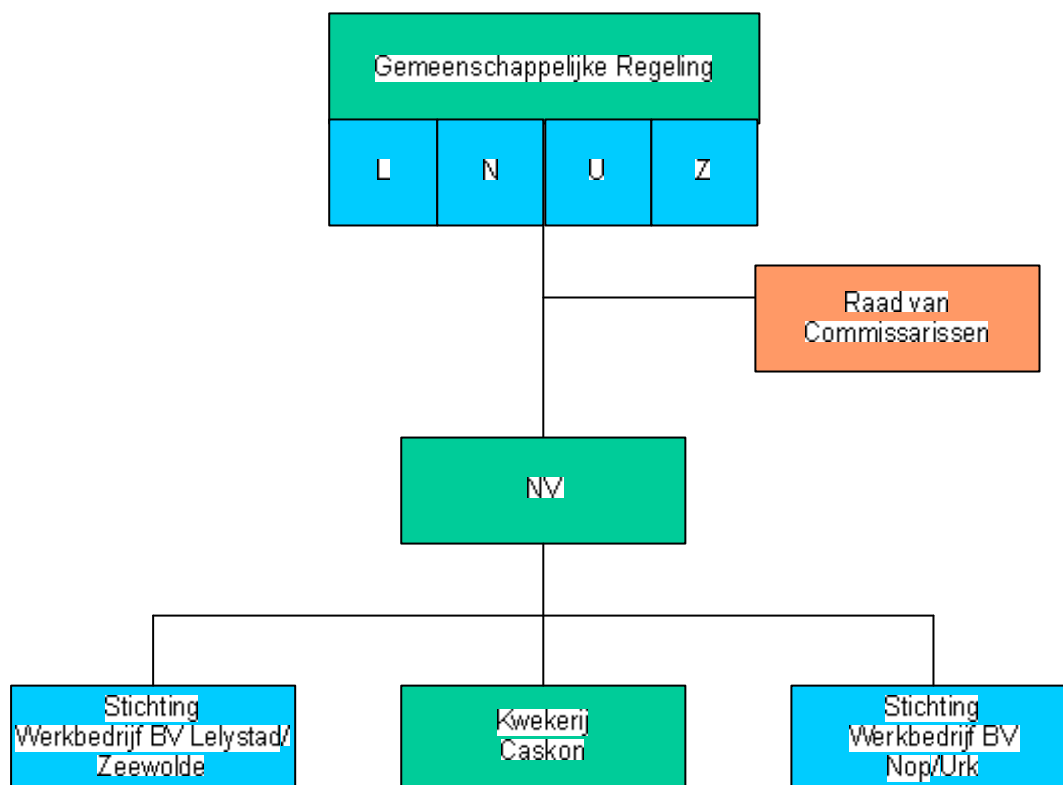
De WSW organisaties in Nederland zijn sinds jaar en dag ‘eigenaar’ van de sociale werkvoorziening. Over het algemeen zijn deze organisaties regionaal georganiseerd, veelal in gemeenschappelijke regelingen. Door de tijd heen is een situatie ontstaan die met recht verkokerd genoemd kan worden. Binnen het wettelijk domein van de WSW en haar uitvoeringsorganisaties, bleek de doelgroep als het ware ‘opgesloten’, en door omstandigheden nauwelijks in staat tot uitstroom. Deze verkokering nu, die we ook zien in de Wajong, zal binnen de nieuwe wetgeving – vooralsnog ten dele – verdwijnen, wat mogelijkheden voor een breder en meer open productenpakket aanreikt.

Die verbreding, samen met het verschuiven van de verantwoordelijkheid voor deze doelgroepen, van Rijk naar gemeente, vraagt om een herijking van de aanpak in de sociale werkvoorziening.

Nu uitstroom van klanten meer en meer een bonus wordt in plaats van een regulier haalbare doelstelling, en het gewicht van de inspanningen – op het thema arbeid – toch komt te liggen op het zo veel mogelijk activeren van de restcapaciteit van de (zorg)klanten, wordt de afweging steeds belangrijker in hoeverre het verstandig is om die activering te laten plaatsvinden door derden. Natuurlijk blijft dat een optie, maar voor tenminste een deel van de klanten biedt het samenbrengen van re-integratiedoelen uit de WWB en het instrument sociale werkvoorziening, geheel nieuwe kansen voor de gemeente om maatwerk oplossingen aan te bieden onder eigen – vaak resultaat effectiever en wellicht zelfs goedkoper - beheer.

Door het ombouwen van de regionaal georiënteerde WSW organisatie, naar een gemeentelijk werkbedrijf, ontstaat een perfect platform waarop klanten met een arbeidsbeperking ondergebracht kunnen worden in betaalde – parttime – banen. Aanvullend daarop kunnen bijzondere begeleidingsinstrumenten, zoals het doorontwikkelen van Broeiness tot een Participatiehuis (zie verderop), binnen het gemeentelijk werkbedrijf worden ondergebracht, om zo tot een volledig aanbod van arbeidstoeleidend methodieken te komen, die oplossingen op maat, en binnen eigen regie en uitvoering mogelijk maken.

Het gemeentelijk werkbedrijf opereert als een verlengstuk van het gemeentelijk beleid. Het leidt toe, verschaft de mogelijkheid tot betaalde arbeid in reguliere dienstverlening – denk aan groenvoorziening, gebouwenonderhoud, gebouwenbeheer, administratieve diensten, enzovoorts – en dat alles onder omstandigheden die niet alleen rekening houden met, maar juist ontworpen zijn voor de doelgroep kwetsbare en partieel inzetbare medewerkers. Overigens sluit het concept van gemeentelijke werkbedrijven een goede regionale samenwerking uiteraard niet uit. Sterker nog, een hecht samenwerkingsverband van autonome gemeentelijke bedrijven, met gerichte gemeenschappelijke ambities en doelen, kan zich vele malen sterker profileren op een regionale markt.

** Bovenstaand organogram is een eerste proeve van modellering. Over de transformatie van het regionaal WSW bedrijf Concern voor Werk naar gemeentelijke werkbedrijven wordt op dit moment nagedacht.*

Een verder niet te onderschatten nevenwinst is de voorbeeldrol die de gemeente daarmee inneemt op de (lokale / regionale) arbeidsmarkt. Al vanaf de jaren negentig probeert de overheid het bedrijfsleven te overtuigen van het feit dat mensen ondanks een beperkte arbeidsinzet, voor de duur van de werktijd volwaardige medewerkers kunnen zijn. Dat dit beeld nog steeds niet effectief heeft kunnen landen in het bedrijfsleven, heeft in niet geringe mate te maken met het feit dat de – ook gemeentelijke – overheid in deze een van de slechtste werkgevers bleek/blijkt voor deze doelgroep! Met de inrichting van een gemeentelijk werkbedrijf toont de gemeente in de praktijk aan dat ook restcapaciteit op een 100% kwaliteitsniveau te verzilveren is.

Ook vanuit een financieel perspectief is deze aanpak gunstig. Immers, niet alleen wordt steeds meer duidelijk dat het opzetten en uitvoeren van trajecten door de gemeente zelf, vaak stukken goedkoper is dan uitsluitend kiezen voor uitbesteden (zie ook hieronder Het Participatiehuis), maar door klanten te activeren op hun maximale restcapaciteit, ontstaat er een inverdieneffect op de uitkeringslast, hetgeen weer ingezet kan worden ten behoeve van de klanten.

Daarnaast is het zo dat de opbrengsten van het gemeentelijk werkbedrijf rechtstreeks terugvloeien in de gemeentekas, en dat is een constructie die volledig sluitend is met de filosofie van een ondernemerswet als de WWB.

In de aanloop naar de fase waarin de door het Rijk aangekondigde majeure bezuinigingen werkelijk voelbaar zullen worden – 2013-2015 – en de nu ingezette wetgeving verder zal worden uitgewerkt en geïmplementeerd, bieden de komende twee jaren een uitstekende overgangperiode voor de verdere uitwerking en, na verkregen bestuurlijk akkoord, realisatie van het gemeentelijk werkbedrijf.

IV.3 Het Participatiehuis

Gezien het feit dat de aanwas van het bestand vooral zal bestaan uit klanten die zich in de meer kwetsbare categorieën bevinden, is meer nog dan ooit aandacht nodig voor instrumenten die juist deze groep klanten activeren tot de hoogst haalbare trede van de participatieladder. Het project Broeïnest, is zo'n nieuw instrument dat in de praktijk wordt uitgetoet. De resultaten tot nu toe zijn alleszins de moeite waard gebleken, in die zin dat het interessant en gewenst is om door te pakken op deze persoonsgebonden begeleiding van de klant. Voor de komende jaren zou in Lelystad daarom een voortzetting van deze methodiek aan te bevelen zijn, waarbij een combinatie wordt gemaakt met de aanpak van een soortgelijk project in de Limburgse mijnstreek, het zogenaamde Participatiehuis. Waar Broeïnest een voorportaal is in de wijken, voegt het Participatiehuis daar een aanvullende aanpak, op een centrale vestiging, aan toe. Dit met opvallend goede resultaten.

Het Participatiehuis is een formule voor klantbegeleiding, die zich richt op de klant met een drempel, in de zin van fysieke handicap, psychische problematiek, of anderszins sociale belemmeringen. Het gaat om klanten met een meervoudige causaliteit, dat wil zeggen, geremd in de opwaartse gang op de participatieladder, door tenminste twee, maar vaak nog meer probleemprofielen (bijvoorbeeld sociale achterstand, verslaving en schuldenlast). In ieder geval een groep waarvan aangenomen wordt dat deelname aan de arbeidsmarkt vooralsnog is uitgesloten. De klanten zijn dus niet uitsluitend afkomstig uit de WWB, ook WIJ, Wajong en WSW gerechtigden, zijn een doelgroep.

Het programma wordt per casus opgesteld, maatwerk dus, interactief door de begeleidende coach en diens klant. De opdrachtgever voor het traject is de klantbeheerder. Doel is het maximaal haalbare voor de klant te realiseren, of dat nu activering in algemene zin, vrijwilligerswerk, mantelzorg, betaald werk met loondispensatie of zelfs ongeconditioneerd betaald werk betreft. De werkwijze is er een gebaseerd op vertrouwen, vanaf de start bij een thuisbezoek tot daaropvolgende sessies in het Participatiehuis zelf. Het programma is breed opgezet en raakt onderwerpen als sociale vaardigheden, hygiëne en voeding, budgetteren, sporten enzovoorts. Maar steeds maatwerk binnen een groepsproces en een voor de klant veilige omgeving.

Het Participatiehuis is een effectvolle formule gebleken, met meetbare resultaten op diverse aspecten van het leven van de klant. De doorstroom naar vormen van werk of leren blijkt gaandeweg mogelijk voor klanten die in een eerder stadium elk uitzicht op een dergelijke vooruitgang hadden verloren. Er treden merkbare verbeteringen op in de thuissituatie. Datzelfde geldt voor de gezondheid, de financiële situatie, en het sociaal netwerk waarbinnen de klant zich beweegt.

De klant wordt niet via een verkokerde aanpak door meerdere aanbieders benaderd, maar heeft een eigen begeleider – de participatiecoach – die als liaison optreedt naar de andere partijen in de (zorg)keten. Juist dit integraal karakter in de aanpak van de meervoudige problematiek, blijkt een van de succesfactoren te zijn onder het resultaat. De klant wordt meer toegankelijk voor de verschillende instanties, is bereid om zich te laten helpen om zo een verder afzakken te voorkomen.

De aard van de methodiek past, samengevat, uitstekend in het concept van het mensontwikkelbedrijf, en ook in het meer op de eigen verantwoordelijkheid aanspreken van de klant, zoals we dat zien in het

'kanteling' denken binnen het welzijnswerk. In Lelystad zou daarom gekozen kunnen worden voor een vorm waarin het Participatiehuis als een van de toeleidingsmethodieken wordt ondergebracht in het aanbod van het gemeentelijk werkbedrijf.

Hoewel ondergeschikt aan de hoofddoelstelling – de opwaartse mobiliteit van de klant op de participatieladder – moet daarnaast tevens vastgesteld worden, dat uit het voorliggende praktijkexperiment is gebleken dat deze benadering in eigen beheer, beduidend goedkoper is – bijna de helft - dan het extern inkopen van enigszins vergelijkbare trajecten. Los nog van het feit dat met name in deze categorie van klanten, de resultaten die de externe aanbieders landelijk hebben behaald, op zijn best teleurstellend zijn geweest.

Tal van zorginstellingen ontwikkelen nieuwe, op de gemeentelijke markt georiënteerde arbeidstoeleidingstrajecten. Zij trachten hierbij te anticiperen op de overheveling van nieuwe delen van de AWBZ naar het gemeentelijk domein, rond 2014. Het Participatiehuis kan zich ontwikkelen tot een paraplu voor het zorgaanbod, zonder dat er tal van 'nieuwe', dure voorzieningen worden ontwikkeld. Voor de zorgklanten gaan WMO en WWB overlappen.

V Financiering

V.1 Enkele beleidsafwegingen

Zeker bezien vanuit de systematiek die in het laatste decennium gehanteerd is - rendement is de relatie tussen individuele investering en gerealiseerd uitstroomresultaat – is de reactie binnen gemeenten om onmiddellijk te reageren op de tekorten, middels het gelijktijdig inzetten van de reserves ter dekking en het nemen van bezuinigingsmaatregelen, ter voorkoming van het verder oplopen van die tekorten, een natuurlijke reactie. Hij is verklaarbaar vanuit het oogpunt van gezond financieel management. De vraag is echter of deze reactie op termijn niet precies het omgekeerde teweeg zal brengen, namelijk oplopende tekorten als gevolg van groeiende en immobiele klantbestanden.

Het Rijk heeft zoals eerder aangegeven grote bezuinigingen aangekondigd op de re-integratiemiddelen die beschikbaar worden gesteld. De achterliggende ratio is dat een verminderde beschikbaarheid van middelen de gemeenten zal dwingen tot een efficiëntere inzet ervan. Daarnaast zal het Rijk ongetwijfeld vast blijven houden aan het bonusmalus beleid, dat succesvolle gemeenten belooft en omgekeerd.

Het verminderen van de investering op het maximaal activeren van de klanten, zal het klantbestand evenwel doen groeien en verharden. Naargelang de verharding langer duurt zal het activeren van de klant – voor zover nog mogelijk - meer gaan kosten. Na een aantal jaren zal de gemeente verantwoordelijk zijn voor een groot en vooral immobiel klantbestand dat niet langer activeerbaar is en zelfs bij een herstel van de economie als een blijvende zware last op de gemeentelijke begroting drukt. Immers is, en vooral ook blijft de gemeente verantwoordelijk voor deze groep klanten. Het succes van de afgelopen jaren heeft de relatie tussen investeringsbereidheid en behaalde successen meer dan overtuigend aangetoond!

“Onderzoek naar het rendement van bestedingen aan de participatievoorziening in de gemeente Lelystad”:

‘De gerealiseerde uitstroom naar regulier werk is het hoogst na inzet van het instrument loonkostensubsidie, namelijk 40%. De inzet van het verloningsinstrument heeft geresulteerd in een duurzame uitstroom naar regulier werk van ruim 25%. Deze uitstroomcijfers zijn – ook in landelijk perspectief – hoog.’

V.1.1 Anticyclisch investeren

De enige manier om deze verharding te voorkomen is te blijven investeren in de beweeglijkheid van het bestand. Nogmaals, niet in de zin van volledige uitstroom, daartoe leent zich een belangrijk deel van het klantprofiel niet langer, maar daarentegen in de zin van een maximaal rendement op werken naar vermogen. Immers, het gaat in financiële zin, niet om het aantal klanten dat in het bestand zit, maar om wat deze groep de gemeente kost! 2000 klanten die gemiddeld 50% financieel onafhankelijk zijn, vormen een beduidend geringere last dan 1500 klanten die volledig drukken op de gemeentelijke begroting en die met het verloop der jaren alle uitzicht op re-integratie verliezen. Een dergelijk bestand kan alleen nog maar groeien, met alle lange termijn gevolgen voor de gemeente van dien.

Hoewel de motivatie achter deze investering een zakelijke is, volledig gestuurd door financiële afwegingen, komt het resultaat ten goede aan zowel de gemeente als de klant. De gemeente voorkomt dat ze als gevolg van een groeiend immobiel klantbestand in de (nabije) toekomst tegen enorme, structurele kosten aanloopt. De klant wordt maximaal gemobiliseerd in een vorm van werk, hetgeen ten goede komt aan diens zelfstandigheid en gevoelens van eigenwaarde.

Kosten gaan voor de baat uit, oftewel anti-cyclisch investeren met het oog op toekomstig rendement. Gezien de stijgende kosten voor de komende jaren is winst niet langer het oogmerk. De financiële ambitie moet zijn dat de gemeente in balans blijft tussen kosten (investeringen in de integratiemachine, afschrijvingen en rentelasten) en opbrengsten (besparingen op de totale uitkeringslast). Voor 2011 en 2012 moet het oogmerk zijn, het behoud van deze balans. Pas vanaf 2013 zullen de bezuinigingen echt door gaan wegen en vragen om aangepast beleid.

V.1.2 Een snelle implementatie van de nieuwe wet

De overgang van oude naar nieuwe regelingen gaat steevast met extra kosten gepaard. Dat is gebleken in de omzetting van ABW naar n-ABW en opnieuw bij de introductie van de WWB. De uitvoeringsorganisatie – de integratiemachine – zal de beschikking moeten hebben over de benodigde middelen, om de overstap te maken. Overigens is het meestal zo dat het Rijk gemeenten beloofd die blijken snel en doortastend de overstap naar een nieuwe regeling te willen maken. Meestal zit die beloningssystematiek ingebakken in de nieuwe regeling zelf.

Indien de middelen van de uitvoeringsorganisatie worden gekort, en/of de reserves ingenomen, zal dat de organisatie bij start – in 2011 - al op een achterstand zetten. Dat impliceert een vertraagde overgang naar de nieuwe regeling, een achterblijven in prestaties, afgezet tegen het landelijk gemiddelde, en dus een positie aan de verkeerde zijde van het rekenmodel.

Daarnaast zal de wet zelf ook geïmplementeerd moeten worden hetgeen zoals eerder aangegeven, vraagt om een implementatieproject, tegen een investering van €75.000.

V.1.3 Het genereren van middelen

In het nabije verleden, toen de beschikbare middelen op het W-deel nog ruimschoots voldoende waren voor de financiering van de beleidsdoelen, is besloten om een deel van de uitvoeringskosten, ten laste te brengen van het W-deel. De wettelijke richtlijnen boden ruimte hiertoe en in de afgelopen jaren is van deze ruimte legitiem gebruik gemaakt.

Nu de W-deel middelen schaars zijn, in relatie tot de te realiseren doelen, en in de komende jaren nog veel schaarser zullen worden, is het moment daar om de afweging te maken of een vergoeding van de uitvoering uit het W-deel nog passend is. Immers met het verplaatsen van de uitvoeringskosten, door deze ten laste te brengen van de Algemene Middelen, kunnen de vrijkomende gelden uit het W-deel – te weten 1.6 miljoen Euro - ingezet worden voor de hierboven aangegeven, zo noodzakelijke investeringen. Het betreft dan een maatregel voor de jaren 2011-2013.

Cumulatief rendement (bedragen x 1000)

investering rijksbijdrage W-deel p/jaar		Besparingen op het I-deel per jaar oplopend					Klantbestand Huidige begroting 2011-2013	Afname na investering t.o.v. begroting
		2011	2012	2013	2014	2015		
2011	1600	+1000	+1000	+1000			1900	-75 = 1825
2012	1600		+1000	+1000	+1000		1900	-75 = 1750
2013	1600			+1000	+1000	+1000	1850	-75 = 1675

Zoals de tabel laat zien zou het realloceren van de 1.6 miljoen Euro betekenen dat er een extra uitstroom kan plaatsvinden van 75 klanten per jaar. We zien dat het klantenbestand in absolute cijfers - geen rekening houdend met de groei als gevolg van de nieuwe wet – daalt met 225 tot 1675 in 2013.

Indien we de besparing op de uitkeringslast – van een klant die niet langer een beroep doet op een uitkering - doorrekenen voor een (zeer realistische) periode van drie jaar, zien we per investering van 1.6 miljoen een besparing op de uitgaven van het I-deel, in absolute zin van 1 miljoen per jaar voor drie opeenvolgende jaren.

Door de reallocatie van 1.6 miljoen aan uitvoeringskosten van het W-deel naar de Algemene Middelen, drukt er een extra last van in totaal 4.8 miljoen op de Algemene Middelen, over een periode van drie jaar.

Door de besparing op de uitgaven van het I-deel, oplopend tot een totaal van 9 miljoen over vijf jaar, en deze besparingen in te boeken ten gunste van de Algemene Middelen, ontstaat een winst van $9.0 - 4.8 = 4.2$ miljoen.

Structurele financiële gevolgen (bedragen x 1000)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kosten formatiewijziging					
Kapitaallasten investering					
Overige kosten	1.600	1.600	1.600		
Opbrengsten	1.000-	2.000-	3.000-	2.000-	1.000-
Bedrag voorstel	600	400-	1.400-	2000-	1.000-
Beschikbaar uit afd.budget					
Totaal aanvraag	600	400-	1.400-	2000-	1.000-

V.1.4 Het verhogen van de handelingsflexibiliteit

De belangrijkste oorzaak van de dalingen in het klantenbestand over de periode 2006 – 2010, ligt, zoals in deze nota is aangegeven, bij het succesvol inzetten van de reïntegratieinstrumenten, juist op die momenten dat de werking, per afzonderlijk instrument, de hoogste graad van effectiviteit had.

Omdat nu in de komende jaren het bestand niet alleen zal groeien, als gevolg van de recessie, maar ook en vooral als gevolg van de nieuwe wetgeving, en daarmee de aard en samenstelling van dat bestand, substantieel meer geschakeerd zal worden, is de noodzaak om snel en adequaat te kunnen reageren op wisselende doelgroepen en instroomquota, door middel van het wel of niet inzetten van instrumenten, voorwaardelijk voor het in control blijven van de ontwikkelingen.

Het is daarom van groot belang dat de besluitvorming omtrent de inzet van deze instrumenten – qua aard en omvang – langs korte procedures kan plaatsvinden. Bij voorkeur in een directe afstemming tussen organisatie en verantwoordelijk portefeuillehouder.

De keuzes

En zo blijken de hiervoor aangegeven afwegingen in werkelijkheid beleidskeuzes voor de korte en middellange termijn.

1. De grondslag voor het succesvol beleid van de afgelopen vijf jaar was het ondernemerschap, binnen de WWB. Ook voor de komende twee jaren, ter overbrugging naar het nieuwe stelsel, houdt de gemeente vast aan dit beleid.
2. De gemeente houdt tevens vast aan haar ambities om voordeelgemeente te zijn. Dat betekent onder meer dat de organisatie zich versneld inricht op de implementatie van de veranderde regelgeving en stelt daarvoor een budget beschikbaar van €75.000.
3. De uitvoeringskosten die in de verdeling van het Participatiebudget zijn opgenomen (€1.6 miljoen), zullen vanuit rendementsoogpunt benut worden voor de in te zetten re-integratiemiddelen (inclusief schuldhelpverlening) en deze uitvoeringskosten – tenminste voor de jaren 2011-2013 – worden ten laste gebracht van de algemene middelen.
4. Wanneer het inzetten van een reïntegratieinstrument lonend is – de gemeente verdient aan de investering omdat de kosten die drukken op het WWB-Inkomensdeel, afnemen – wordt dit in principe toegestaan, na goedkeuring van de verantwoordelijk portefeuillehouder.

V.2 Financiering

Om de bovenstaande ambities - deels blijvend, deels incidenteel - te kunnen financieren, is een enkele maatregel niet voldoende. Een samenspel van keuzes en daaruit voortvloeiende maatregelen moet een zodanig financieel kader scheppen, dat daarbinnen een speelveld ontstaat waarop de uitvoeringsopdrachten kunnen worden gerealiseerd.

Financieringslijnen

De ambities, opgenomen in deze nota, zeker voor de periode 2011-2012, zullen snel opgepakt moeten worden. Het vinden van een passende vorm voor de organisatie, vooruitlopend op de nieuwe wetgeving, alsmede de opzet van nieuwe uitvoeringstaken, zoals het gemeentelijk werkbedrijf en het Participatiehuis, kunnen rechtstreeks gefinancierd worden vanuit een drietal financiële lijnen:

- a. De opbrengsten van het Gemeentelijk Werkbedrijf (zie paragraaf IV.2);
- b. De beschikbare middelen uit het W-deel, uitgebreid met de vrijkomende uitvoeringslasten (zie paragraaf IV.1.3);
- c. De besparingen op het I-deel (zie paragraaf IV.1.3)

Convergentie van middelen

De opstap naar een integraal aanbod van producten en diensten ten behoeve van de klanten impliceert een zekere mate van centralisering in (aansturing van) productie en financiering. Wat, wanneer en ten behoeve van wie wordt gemaakt of geleverd, vraagt binnen een integraal aanbod om een centrale regie.

Deze benadering maakt het ook mogelijk om voorheen gediversifieerde middelen te convergeren tot een maximaal efficiënt uitvoeringsbudget, dat wil zeggen zonder overlap van overheadlasten of deels overlappende diensten en producten (bijvoorbeeld intakes).

Centrale regie op participatiemiddelen en maatschappelijke budgetten

In samenhang met het voorgaande dient een investeringsprogramma opgezet te worden dat een optimale inzet van de gecombineerde middelen uit de participatiegelden mogelijk maakt. Dat vraagt om een centrale regie op de oormerking en besteding van deze middelen.

Dat geldt ook voor de middelen uit de maatschappelijke budgetten. In de werkzaamheden van de verschillende organisaties in het maatschappelijk middenveld zit wel degelijk een zekere mate van overlap. Tenminste een deel van die werkzaamheden wordt gefinancierd vanuit de gemeente. Een heroverweging op de inzet van deze middelen kan ruimte brengen voor de noodzakelijke investeringen op het (zorg)bestand van de gemeente.

iedereen doet mee!

BROEINEST

1 februari
2011

TUSSENRAPPORTAGE
BROEINEST /
AMBACHTSHUIS

Inhoud

	Pagina
Inleiding	4
Broeiness Algemeen	5
1. Schakelfunctie coaching en informatieverstrekking	7
2. Participatieactiviteiten	12
3. Wijkeconomie	15
4. Ambachtshuis	16
Bijlagen:	
Activiteiten Broeiness	19
Samenwerkingspartners	21
Promotie	22
Resultaten in cijfers	23

Inleiding

Vanaf 2007 hebben de afdeling Werk, Inkomen & Zorg van de gemeente Lelystad en re-integratie en projectontwikkelingsorganisatie Het Idee samengewerkt aan de ontwikkeling van het project Broeinesset.

Broeinesset is een pilotproject met als doel te komen tot een duurzame methodiek en werkwijze met betrekking tot verhoging van de participatie van mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Het college van de gemeente Lelystad heeft Het Idee Projecten BV met ingang van 1 september 2009 opdracht gegeven tot het uitvoeren van het project Broeinesset voor een periode van 28 maanden. Het betreft de drie beschreven onderdelen:

1. Schakelfunctie coaching en informatieverstrekking
2. Participatieactiviteiten
3. Wijkconomie

Het vierde onderdeel **(4) Ambachthuis** wordt op andere wijze gefinancierd en heeft hierdoor een afwijkende looptijd van 24 maanden, ingaande 1 maart 2010. Ook hiervoor heeft het college van de gemeente Lelystad een opdracht verstrekt aan Het Idee Projecten BV.

Beide opdrachten zijn echter dusdanig met elkaar verweven dat zij bij de inhoudelijke rapportage als één project beschouwd worden!

De pilotperiode is nu, eind 2010, ongeveer halverwege. Reden voor de projectgroep om een tussenrapportage op te stellen.

Broeiness algemeen

Broeiness is een innovatief project gericht op mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in het stadsdeel Lelystad Zuidoost. Mensen die behoren tot de zogenaamde groep zorgcliënten. Dat wil zeggen dat bij indicatie is vastgesteld dat de afstand tot de arbeidsmarkt van deze mensen dusdanig groot is dat re-integratie op de arbeidsmarkt binnen een periode van 2 jaar vooralsnog niet haalbaar wordt geacht.

Het experimentele karakter is in dit project leidend, het zoeken naar mogelijkheden en creativiteit. Er wordt niet uitgaan van onmogelijkheden, maar van kansen. Een plek waar zelfredzaamheid, eigen kracht en persoonlijke ontwikkeling aangemoedigd en bevorderd wordt. Met andere woorden: een Broeiness van ideeën, initiatieven en positieve ontwikkelingen.

De unieke methodiek van Broeiness gaat uit van het werkelijk ontmoeten, werkelijke interesse in mensen, geloof in ieders dromen en wensen. Niet geredeneerd vanuit het gegeven dat iemand een uitkering ontvangt, maar vanuit het gegeven dat niemand ervoor kiest om aan de kant te staan en niet te participeren in de maatschappij. Het motto is: Iedereen doet mee.

En de deelnemers doen inderdaad mee aan de activiteiten binnen Broeiness. De activiteiten worden door de deelnemers geïnitieerd, georganiseerd en uitgevoerd met ondersteuning van een coach of een praktijkbegeleider. In eerste instantie is deelname aan activiteiten een eerste stap in de activering, het weer mee doen, plezier, respect en verbondenheid ervaren. In tweede instantie ervaren de deelnemers binnen de activiteiten waar hun affiniteiten, competenties en wensen liggen. Daar komt bij dat de deelnemers weer een vorm van arbeidsritme, structuur en persoonlijke verantwoordelijkheid ervaren. Deelname is immers niet vrijblijvend.

De opgedane ervaringen binnen de activiteiten vormen mede input voor de individuele coaching. Iedere deelnemer heeft een persoonlijke coach waarmee gemiddeld eens per 14 dagen een coachgesprek plaatsvindt. De coaching is erop gericht de deelnemer zicht te laten krijgen op zijn of haar situatie en inzicht te laten verkrijgen in de keuzes waar hij/zij voor staat. Veel mensen hebben berust in hun situatie of zij leven met grote weerstand of angst. Zij ervaren deze situatie als onveranderbaar en van buitenaf gegeven. Door professionele begeleiding bij deze belemmeringen te bieden wordt de persoonlijke ontwikkeling en het zicht op de mogelijkheden van de deelnemer versterkt. De activiteiten bieden prachtige leermomenten voor de professionals om te coachen aan de hand van praktijkervaringen. Door de combinatie van activiteiten en coaching ontstaat inzicht. Vanuit dit inzicht kunnen deelnemers nieuwe keuzes maken en kunnen zij beslissingen nemen die zullen leiden tot persoonlijke groei. Na het nemen van een eigen autonoom besluit kunnen door de deelnemer stappen worden gezet. Met ondersteuning van reguliere zorg heeft dit een grote kans van slagen.

De methodiek van Broeiness gaat er vanuit dat mensen de regie over hun eigen leven hernemen en daar verantwoordelijkheid voor dragen. Dat doe je niet door mensen te 'helpen' waarmee je ze die eigen verantwoordelijkheid ontnemt. Dat doe je door mensen te coachen in het proces van zelfredzaamheid, zorgen voor je zelf, autonoom besluiten nemen en handelen. Dit kan voor mensen die gedurende lange tijd in een afhankelijke positie hebben geleefd een lang proces zijn. Tijd is hierbij een belangrijke factor voor succes.

Gedurende de afgelopen projectperiode is letterlijk vanuit het niets een team geformeerd, er is een methodiek geïntroduceerd, er zijn structuren opgezet etc. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zijn actief benaderd, er is een aantal grootschalige activiteiten georganiseerd, er zijn publicitaire acties ondernomen en er zijn vele contacten binnen Lelystad Zuidoost gelegd.

Door de hierboven genoemde aspecten is Broeiness in ruim een jaar tijd een voorziening geworden die grote bekendheid geniet. Er ontwikkelen zich innoverende processen voor de doelgroep en de doelstelling die is vastgelegd is ruimschoots behaald. Hierover wordt in deze verslaglegging meer toegelicht.

Exemplarisch verhaal Annemarie

Op 17 december 2009 bezoeken een coach van het Broeiness en een participatiecoach Annemarie bij haar thuis in het Siddha dorp. Annemarie is een vrouw van 47 jaar die in 1992 vanuit Zeeland in Nederland is komen wonen. Op het moment van het bezoek omschrijven de coaches de vrouw als angstig en geïsoleerd. De vrouw is ongehuwd en kinderloos en neemt in haar wijk alleen deel aan meditaties. Zij slikt zware medicatie tegen depressiviteit en ze omschrijft grote angsten en argwaan tegen de mensheid in het algemeen. De coaches weten haar na een aantal gesprekken uit te dagen om naar Broeiness te komen, waar zij zich al snel ontfermd over de enorme hoeveelheid boeken die als geschenk zijn ontvangen van een 'oud boekhandelaar'. Annemarie besteedt een aantal maanden aan het uitzoeken en ordenen van de boeken. Iedere week is zij twee middagen met de boeken aan het werk. Op haar initiatief is een boekenruil ontstaan.

In deze periode is ze zeer schuw jegens andere mensen en zij verlaat het pand als er grote groepen zijn. Zij neemt ook een paar maal deel aan het project Wijk TV, maar stopt hier al snel mee door onbegrip voor en door andere deelnemers en de 'te grote druk'. Ook is ze zeer angstig in contact met andere deelnemers en met het team van Broeiness. Tijdens deze periode begeleidt haar coach haar minimaal wekelijks met gesprekken en komen alle bovengenoemde 'processen' aan de orde.

In juni verschijnt Annemarie steeds minder op Broeiness en meldt dat zij op vakantie gaat naar haar geboorteland. Zij blijft de zomerperiode vrijwel afwezig. Het Broeiness team heeft haar regelmatig gebeld en is bij haar aan de deur geweest. Als het team haar weer weet te motiveren naar Broeiness te komen (augustus) voert haar coach de persoonlijke gesprekken op. Deze vinden ook met enige regelmaat bij haar thuis plaats. Annemarie wordt steeds helderder, zij bouwt haar werkzaamheden met de boeken uit naar vrijwel dagelijks en heeft met meerdere teamleden en deelnemers contact. Zij bespreekt met haar arts het afbouwen van haar medicatie.

In november bezoekt zij, samen met haar coach, André Kuiper van de Bibliotheek, een relatie van het Broeiness. Dit bezoek verloopt zo goed dat Annemarie wordt gevraagd een motivatiebrief te schrijven naar de medewerkers van Het PIL om als vrijwilliger te kunnen helpen in de penitentiaire inrichting in Lelystad. Annemarie onderneemt dit samen met haar coach. Er is zelfs sprake van mogelijke betaalde arbeid bij de hiervoor genoemde groep.

Annemarie lijkt momenteel een andere vrouw dan degene die wij in 2009 hebben ontmoet. Zij is geestelijk sterker, minder angstig, sociaal vaardiger, vrolijker en vele malen weerbaarder.

1. Schakelfunctie coaching en informatieverstrekking

Schakelfunctie: de verbinding tussen de wijk en de afdeling Werk, Inkomen & Zorg

Projectdoelstelling

De afstand tussen de afdeling WI&Z en het dagelijks leven in de wijken is groot. Dit heeft als directe consequentie dat ook de afstand tussen de afdeling en de cliënten groot is. Door participatiecoaches van de afdeling letterlijk in de wijk, op de locatie Broeiness, te laten werken wordt deze afstand overbrugd. Naar cliënten toe is dit drempelverlagend en door te participeren in lokale netwerken wordt de dienstverlening van de afdeling dicht bij de doelgroep gebracht, zodat deze effectiever ingezet kan worden.

Meet & Match in Broeiness
Wijknetwerk bijeenkomst

Realisatie 2010

Binnen Broeiness werken twee participatiecoaches van de afdeling WI&Z. Zij maken deel uit van het team. Zij werken ieder voor de helft binnen Broeiness en voor de andere helft op de afdeling op de Meent. Hierdoor houden zij contact met hun afdeling en kunnen zij de verbinding vormen tussen de afdeling, het project en organisaties in de wijk.

De collegiale samenwerking tussen de participatiecoaches en de re-integratiecoaches van Het Idee heeft een bijzonder positief effect op de ondersteuning naar de deelnemers. Het gezamenlijk aanwezig zijn van de participatiecoaches en hun cliënten in Broeiness draagt bij aan een beter en intensiever monitoren van de coaches van deze cliënten. Grotere betrokkenheid en inzicht van de participatiecoaches heeft een positieve invloed op de bereidheidwilligheid van de cliënt. Een minder angstig beeld bij de cliënten over het fenomeen 'De Gemeente' is hiervan een belangrijk winstpunt

Gedurende het eerste projectjaar zijn door het team zeer veel contacten gelegd met zowel formele als meer informele netwerken in de wijken. Veel mensen waar contact mee is gelegd zijn na uitnodiging op bezoek gekomen bij Broeiness en zij hebben de bijzondere sfeer op het project geproefd.

Dit alles heeft geresulteerd in goede samenwerking en korte lijnen tussen de werkers van verschillende organisaties. De mogelijke ondersteunende maatregelen worden effectief ingezet. De deelnemers van Broeïnest hebben vaak baat bij een combinatie van ondersteuning. Denk hierbij aan: begeleid wonen (Kwintes) / activering Broeïnest, verslavingszorg (Tactus) / activering Broeïnest, ondernemerschap Ambachtshuis / Zelfstandigen Loket Flevoland en ZZP-Flevoland etc. etc.

Aanpak 2011

Continueren en intensiveren van bestaande contacten, waardoor meer duale trajecten gaan plaatsvinden en onderlinge doorverwijzing nog beter afgestemd wordt.

Vergroten en intensiveren van de betrokkenheid van de participatiecoaches bij de deelnemers. Deze intensivering zal bestaan uit meer en actiever bezoeken en begeleiden van de deelnemers door de participatiecoaches en frequentere evaluaties over de voortgang van een deelnemer. Door effectieve regievoering en directere betrokkenheid bij het traject van de deelnemers zal de methodiek van Broeïnest invloed hebben op de werkwijze van de afdeling Werk, Inkomen & Zorg. De cliënt/deelnemer komt meer centraal te staan en zal zich hierdoor erkend voelen. Dit zal een positieve uitwerking hebben op het proces van de deelnemer en zal snellere uitstroom naar activiteiten in de maatschappij bewerkstelligen.

Exemplarisch verhaal Marinus

In februari 2010 ontmoeten we Marinus. Op initiatief van een participatiecoach bezoekt hij Broeïnest, samen met zijn begeleidster van Kwintes. Momenteel neemt Marinus deel aan het project Columbus van Triade waar hij weer arbeidritme ontwikkelt en lichte werkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden kunnen worden uitgebreid. Marinus is een 38 jarige man met een verslavings- en reclasseringsverleden. We spreken samen met Kwintes af dat Marinus gemiddeld 20 uur per week zal 'deelnemen'. Door diverse werkzaamheden te verrichten kan hij onderzoeken waar zijn arbeidswensen liggen. Hij volgt op dat moment een administratieve cursus, zijn werkervaring heeft hij als zelfstandig ondernemer als klussenier. Zo vangen we aan met een gemotiveerde en hardwerkende deelnemer. Hij heeft vooral behoefte aan begeleiding m.b.t. sociale vaardigheden, invulling van zijn leven zonder verdovende middelen en de daarbij behorende sociale contacten.

Hij krijgt binnen Broeïnest intensieve counsellende begeleiding en bezoekt (op verzoek van zijn coach) met enige regelmaat zijn begeleider bij Tactus. Het lijkt hem allemaal zeer goed te gaan. In zijn persoonlijke gesprekken komt er wel heel veel persoonlijke, geestelijke en psychische problematiek aan de orde. Hij wordt gemotiveerd om ook een psychiater te bezoeken. Marinus vaart wel bij dit alles.

In juli veranderen er zaken in het privé leven van Marinus. Hij heeft weer intensief contact met een 'oude bekende' uit zijn actief verslaafde leven. Wij zien het oude gedrag terug komen. Hij is veelvuldig ziek, gebruikt smoezen, veroordeelt zijn omgeving en zoekt alle belemmeringen buiten zichzelf. Zijn persoonlijke begeleiding wordt opgevoerd en het team van Broeïnest maakt (middels deelnemersoverleg) een gezamenlijk plan van handelen. Ook is er met enige regelmaat een gezamenlijke afspraak met Marinus zijn p-coach en re-integratiecoach van Broeïnest.

Eind oktober verschijnt Marinus niet meer op Broeïnest zonder opgaaf van reden. Zijn coach bezoekt hem (meerdere malen) thuis. Hij is teruggevallen. Hij gebruikt weer zeer actief drugs en leeft in staat van vervuiling. Er is contact met Tactus. Een deskundige van Tactus en een begeleider van Broeïnest bezoeken hem wederom thuis. Hiermee lijken wat mogelijkheden te ontstaan. Zijn p-coach en coach van Broeïnest maken een gezamenlijk plan van aanpak. Hij bezoekt Broeïnest nu heel incidenteel en weet dat hij niet actief kan zijn door zijn gebruik. Hierover zijn heldere afspraken gemaakt. Het primaire belang is stoppen met gebruik en hierover worden momenteel vanuit meerdere disciplines gesprekken gevoerd met Marinus. Op korte termijn zal er sprake zijn van een crisisoname in een verslavingskliniek te Almere.

Coachen van cliënten op zoek naar potentieel

Doelstelling 2010

Het voeren van 125 huisbezoeken/kennismakingsgesprekken waarbij actuele situaties in kaart gebracht worden, mensen doorverwezen kunnen worden en 50 mensen deel gaan nemen aan het project Broeiness.

Deze deelnemers gaan op de drie assen van de methodiek gecoacht worden, te weten: Persoonlijke leven, werkzame leven en persoonlijke ontwikkeling.

Realisatie 2010

Eind 2009 is vanuit Broeiness begonnen met het benaderen van WWB zorggeïndiceerden. Dit is gedaan aan de hand van door WI&Z aangeleverde bestanden. Met een pak koekjes voor bij de koffie gaat een koppel bestaande uit een p-coach en een re-integratiecoach op huisbezoek. Door een kijkje te nemen in het persoonlijke leven van een deelnemer ontstaat er bij de professionals veel meer inzicht in de persoonlijke context van de deelnemer. Dit is een belangrijke tool bij effectief en doelgericht coachen en begeleiden. Er ontstaat een bredere basis die noodzakelijk is voor de relatie tussen de professional en de deelnemer. Hierdoor is er aanzienlijk minder ruimte voor 'vluchten' van de deelnemer. Er ontstaat ruimte voor het coachen op de drie bovengenoemde assen, die noodzakelijk zijn voor participatiegroei van de deelnemers.

Met 141 mensen is een kennismakingsgesprek gevoerd. Dit heeft geleid tot 65 mensen die deelnemen binnen Broeiness. Van de overige mensen is de situatie in kaart gebracht en is passende actie ondernomen.

De werving van nieuwe deelnemers heeft in aanvang plaatsgevonden vanuit het gemeentelijk bestand van zorgcliënten. Met enige regelmaat vindt er aanvulling vanuit dit bestand plaats.

Momenteel komen er ook nieuwe kandidaten door individuele verwijzing vanuit organisaties uit het netwerk zoals Kwintes, talentmanagers, Tactus, politie, welzijn etc. Er zijn ook mensen die zich zelf melden n.a.v. publiciteit en bekendheid van Broeiness, of omdat zij worden doorverwezen door mensen uit de wijk. Met alle potentiële deelnemers wordt een kennismakingsgesprek gevoerd door een p-coach en een re-integratiecoach.

Voortgang 2011

Om aan de oorspronkelijke pilot- projectdoelstelling te kunnen voldoen dienen nog 109 kennismakingsgesprekken gevoerd te worden die voor 35 mensen leiden tot deelname aan Broeinesset. De verwachting is echter dat deze doelstelling ruimschoots gehaald zal worden. Daar waar nu nog de meerderheid van de deelnemers uit de Waterwijk afkomstig is, zal de werving in 2011 met name op de Boswijk gericht zijn. Binnen OBS de Brink en Buurthuis de Brink in de Boswijk zullen ook Broeinessetactiviteiten gaan plaatsvinden. Er staan o.a. activiteiten op stapel die gezamenlijk met de wijkpost uit de Boswijk en met de woningbouwvereniging Centrada uitgevoerd gaan worden. Met deze nieuwe activiteiten richten we ons op de mensen uit de doelgroep die al heel lang moeilijk te bereiken en in kaart te brengen is.

In de startperiode van het project was de inspanning veelal gericht op ontwikkeling en het uitdagend en uitnodigend coachen van deelnemers. In de komende tijd zal voor de bestaande groep deelnemers het coachaccent verlegd gaan worden naar uitstroom en de persoonlijke mogelijkheden. In de methodiek zal de aandacht verschuiven naar de kansen buiten Broeinesset en een zinvolle en kansrijke invulling in de maatschappij.

Tijdens het coachtraject op de drie assen: persoonlijke leven, persoonlijke ontwikkeling en werkzaam leven zal nog meer de samenwerking gezocht worden met collega professionals. De mogelijkheid kan zo ontstaan dat een deelnemer begeleid wordt door het team van Broeinesset, de kinderen door CJG en dat de vader begeleid wordt door Tactus. Er kan zo behalve doorverwijzing ook een gezamenlijk coachen/ begeleiden ontstaan. Voor Broeinesset is een belangrijke coördinerende rol weggelegd in deze samenwerking van de diverse partijen.

Informatieverstrekking

Projectdoelstelling

Ondersteunende instrumenten zoals: re-integratiemogelijkheden, huursubsidie, bijzondere bijstand etc. op laagdrempelige wijze onder de aandacht van bewoners brengen, zodat wie daar recht op heeft er ook gebruik van kan maken.

Realisatie 2010

Beschikbare ondersteunende instrumenten zijn goed in beeld gebracht door de participatiecoaches. Participatiecoaches zetten deze gericht in vanuit Broeiness. Er heeft zowel individueel als groepsgewijs voorlichting plaatsgevonden aan de deelnemers van Broeiness.

Deelnemers hebben ook hun bijdrage geleverd aan de informatievoorziening. De ontvangen informatie wordt aan elkaar doorgespeeld. Zo ontstaan er laagdrempelige informatiestromen en door deze onderlinge contacten versterkt ook de wijkcohesie.

Aanpak 2011

De voorlichting en begeleiding bij het aanvragen van ondersteunende instrumenten zal meer op de wijk gericht worden, zodat ook bewoners die niet deelnemen aan Broeiness inzicht en toegang krijgen tot deze instrumenten. Dit zal o.a. gebeuren door het inrichten van een laagdrempelig informatiepunt.

Meer mogelijkheden ontwikkelen waarop buurtbewoners en deelnemers elkaar van goede en zinvolle informatie kunnen voorzien. Dit bevordert de laagdrempeligheid van de informatievoorziening, het brengt de informatie dicht bij degenen die het hard nodig hebben en het is een uitstroombroces voor de deelnemers. De p-coaches zullen hierin een belangrijke rol vervullen.

De locatie Broeiness actief inzetten voor mogelijke voorlichting van diverse instanties en zo gebruik maken van de vertrouwde en dikwijls dagelijkse omgeving van de deelnemers en hun naasten. Wij denken aan informatiebijeenkomsten van Tactus, GGD, etc. De contacten hiervoor zijn al gelegd. Er staat voor maart een informatieavond van de KVK gepland.

2. Participatieactiviteiten

Projectdoelstelling

Door activering van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt deze mensen te laten klimmen op de participatieladder en versterking van de sociale cohesie door laagdrempelige wijkgerichte activiteiten.

Resultaat 2010

In 2010 zijn er 13 wekelijks terugkerende activiteiten geweest waar de (65) deelnemers van Broeiness in wisselende samenstelling aan hebben deelgenomen. Er zijn drie grootschalige wijkgerichte activiteiten geweest, waar gemiddeld 75 buurtbewoners aan hebben deelgenomen.

Deelnemers participeren bij de activiteiten van Broeiness. Maandelijks is er een koffieochtend waarvoor alle deelnemers worden uitgenodigd. Tijdens de koffieochtend introduceert iedereen zich zelf bij de andere aanwezigen en vertelt op ongedwongen wijze wat hem of haar bezighoudt, wat hem/haar naar Broeiness bracht, wat hij/zij graag zou willen etc.

Tijdens de koffieochtenden ontstaan op die manier de activiteiten van Broeiness, waarbij het de deelnemers zelf zijn die de activiteiten vorm geven: iemand begint een boekenclub, de ene deelnemer helpt de andere met de krant lezen (taalondersteuning), een groep deelnemers heeft de winkel opgezet en weer een ander heeft een atelier geïnitieerd. In de afgelopen periode hebben zich op deze manier vele activiteiten ontwikkeld die tot sociale arbeidsgerelateerde en persoonlijke ontwikkeling van deelnemers hebben geleid.

Deelnemers ervaren een erg prettige sfeer binnen Broeiness. Het is een sfeer van respect en oprechte aandacht voor elkaar. Onlangs spraken deelnemers al over de Broeinessfamilie. Deelnemers geven ook aan dat zij door Broeiness weer veel positiever tegen het leven aan zijn gaan kijken. Deze neveneffecten zijn voor ons niet in cijfers meetbaar. Zeker 'zichtbaar' is vermindering van gebruik van (geestelijke) gezondheidszorg, het ontstaan van 'burenhulp', vermindering van drank- en drugsgebruik, terugdringing van kleine criminaliteit en versterking van de sociale cohesie in het algemeen.

Door de in dit verslag geplaatste exemplarische verhalen wordt deze stelling helder zichtbaar. In deze verhalen wordt de inspanning, maar ook de opbrengst van de inspanning, zeer transparant weergegeven. We beperken ons tot deze voorbeelden, maar het zouden er velen kunnen zijn. Ook geeft een toegevoegde bijlage de groei van de individuele deelnemers op de participatieladder weer. Het doen stijgen van mensen op de participatieladder is de doelstelling van het project. Er is vastgelegd dat iedere individu die actief deelneemt aan het project gestaag en waarneembaar groeit op deze maatschappelijke ladder.

Naast de gericht benaderde WWB gerechtigden worden vanuit en binnen Broeiness ook vele andere (groepen) bewoners bereikt. Dit heeft alles te maken met het open en laagdrempelige karakter van Broeiness. Mensen die uit nieuwsgierigheid binnenlopen worden direct welkom geheten.

De activiteiten binnen Broeiness, zoals de wijkwinkel, werken drempelverlagend om gewoon eens binnen te wandelen. Bijzondere gebeurtenissen worden aangegrepen om buurtbewoners uit te nodigen. In februari 2010 is dit begonnen met de officiële opening van Broeiness. Daarna volgde de opening van de winkel, de opening van het eerste ambachtshuis (kapsalon Bahar), de Sinterklaasviering, het kerstdiner, Meet & Match (netwerkbijeenkomst van professionals uit de Boswijk en Waterwijk). Allemaal activiteiten waar zeer veel deelnemers en ook buurtbewoners op af zijn gekomen.

Naast de contacten met eerder genoemde sociaal maatschappelijke organisaties zijn ook contacten met de lokale middenstand opgebouwd. Variërend van de lokale Super de Boer, het vegetarisch restaurant, de Halal slager tot Omroep Flevoland. Door dit soort contacten maakt Broeiness de deelnemers ook zichtbaar voor ondernemers. Vanuit die zichtbaarheid zijn plaatselijke ondernemers ook bereid mee te denken over werkgelegenheid voor de eigen wijkbewoners en is er bereidwilligheid om stage- of arbeidsplaatsen beschikbaar te bestellen voor deelnemers van Broeiness. Zeker naar de toekomst toe is Broeiness als laagdrempelige voorziening een belangrijke schakel tussen de lokale vraag naar arbeid en het potentieel onder werkzoekenden.

Aanpak 2011

De doelstelling met betrekking tot de activiteiten is ruimschoots gehaald. Deze activiteiten handhaven en waar mogelijk uitbouwen is de doelstelling voor het komende jaar.

Wederom zullen er drie grote wijkgerichte activiteiten plaatsvinden. Deze zullen zo mogelijk in samenwerking met de andere wijkwerkers plaatsvinden.

Met betrekking tot de participatie van deelnemers buiten Broeiness zal coaching en onderzoek gericht zijn op deelvermogen. In welke orde van grote kan iemand deelnemen? Het zal van belang worden om hiermee aansluiting te zoeken bij maatschappelijke participatie en/of arbeid.

Via de concrete verhalen van deelnemers zal gezocht worden naar een methode om de neveneffecten van de participatie aan project Broeiness inzichtelijk te maken. Wat zijn de maatschappelijke besparingen (social return of investment) die voortkomen uit de persoonlijke groei en verbeterde maatschappelijke betrokkenheid van deelnemers.

De participatieactiviteiten die deelnemers ontwikkelen binnen Broeiness zullen zo mogelijk verschuiven naar participatie aan sociale activiteiten in de wijk. Voorbeelden zijn: bijdrage aan wijkgerichte vrijwilligersactiviteiten, meedraaien in het buurthuis, participeren in wijkraden etc.

Exemplarisch verhaal Cherinda

In december 2009 bezoeken we een ogenschijnlijk vrolijke en gezonde jonge vrouw van 35 in de wijk. We treffen een vrijwel leeg huis aan. Er is alleen het hoogst noodzakelijk in huis (tafel, koelkast, bank). Symbolisch is wel dat er aan de kale wand drie kleine fotootjes met een speld in de muur geprikt zitten. Tijdens het gesprek blijken dit de kinderen van Cherinda te zijn. De twee jongens worden door familie verzorgd (Cherinda is uit de ouderlijke macht ontzegd) en zorgt zij alleen nog voor haar dochter van 10 jaar. De vader van de kinderen zit in detentie. Cherinda geeft aan graag te willen werken en al heel veel trajecten op initiatief van de gemeente te hebben gevolgd. Het is doorlopend mis gegaan, omdat zij afspraken niet nakwam en veelvuldig niet op kwam dagen. Zij maakt een zeer nerveuze en onsamenvattende indruk op de p-coach en re-integratiecoach. Er wordt een afspraak gemaakt voor begin januari.

Hierna volgt een enorme aaneenschakeling van niet nagekomen afspraken. Voordat de eerste afspraak in Broeiness kon plaatsvinden was het eind januari en was de afspraak zes keer niet nagekomen dan wel afgezegd. Het tweede gesprek vond plaats eind februari nadat deze wederom vier maal niet was nagekomen. In maart gebeurde dit nogmaals vier keer en in april kwam Cherinda niet meer en gaf aan het nut van participatie niet te zien. In deze periode is de re-integratiecoach gestart met het ophalen van Cherinda. Uit inzage in rapportage en navraag van de p-coach bleek dat Cherinda op deze wijze al met talloze trajecten uit het scala van de gemeente gestopt was.

In juni start Cherinda met eenmaal per week een activiteit in de keuken van Broeiness (De Talenten). Regelmatig komt zij niet en zij wordt veelvuldig opgehaald. Hierbij vinden er ook discussies en zelfs schreeuwpartijen voor de deur van Cherinda plaats. Ook wordt het team van Broeiness geconfronteerd met burens en 'vrienden'

van Cherinda die hun woede komen uiten om allerlei vermeende zaken waarbij Cherinda betrokken zou zijn. Hierover is ook contact met de wijkagent.

Er is nauwelijks duidelijkheid te krijgen in de verhalen die Cherinda vertelt. In juli heeft haar coach dan ook contact met haar ouders (met medeweten van Cherinda) en hoort een beladen uiteenzetting van een zeer moeizaam leven van Cherinda. Via de p-coach onderzoeken we de mogelijkheid van een psychiatrisch onderzoek, er is inmiddels een sterk vermoeden van een psychisch en geestelijk zeer complexe situatie.

Vanwege bezorgdheid over de verstoorde relatie tussen Cherinda en haar dochter onderhoudt het Broeinesssteam contact met CJG om e.e.a. te bespreken en uit te zoeken m.b.t. deze relatie.

Cherinda gaat gaandeweg steeds meer haar afspraken nakomen, zij lijkt zich steeds prettiger te voelen bij Broeiness en meer plezier te hebben in haar werkzaamheden. Zij krijgt van haar begeleider zeer directe en persoonlijke begeleiding in de keuken. Ook komt haar dochter bij Broeiness de schoolpauzes doorbrengen als haar moeder 'werkt'. De werkzaamheden van Cherinda zijn voor haarzelf ondenkbaar zonder de combinatie met haar dochter. Er is door angst voor ontzetting uit de ouderlijke macht een verstoorde symbiotische band ontstaan tussen moeder en kind. Wij zullen contact houden met de school en CJG hierover.

Inmiddels neemt Cherinda drie maal per week deel aan De Talenten. Zij verzorgt de lunch en is aanwezig van 10.00 uur (indien op tijd aanwezig) tot 15.00 uur. Zij maakt zienderogen vorderingen. Ze neemt deel aan vergaderingen, heeft contact met andere deelnemers en is al twee maanden consequent aanwezig.

3. Wijkeconomie

Projectdoelstelling

De gedachte achter het onderdeel wijkeconomie is het koppelen van potentieel aan werkgelegenheid in de wijk aan potentieel aan arbeid onder werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt d.m.v. het opzetten van werkprojecten met verloningbanen.

Realisatie 2010

Het versterken van de wijkeconomie is een belangrijke doelstelling van Broeiness. In diverse overlegstructuren zijn lijnen uitgezet om gezamenlijk tot deze doelstelling te komen. Er is structureel overleg met o.a. Lavora, Centrada, diverse zelfstandig ondernemers uit de wijk en de afdeling Werk, Inkomen & Zorg.

De problematiek van de deelnemers aan Broeiness is echter zo divers, en de afstand tot de arbeidsmarkt is zo groot dat in één jaar tijd nog geen grote resultaten zijn bereikt. Voor de meeste deelnemers behoort een verloningbaan nog niet tot de mogelijkheden. Er zijn al wel diverse mensen als vrijwilliger aan de slag gegaan in de wijk. Zij dragen daardoor bij aan het in stand houden van voorzieningen in de wijk en dus aan het versterken van de wijkeconomie. Binnen Broeiness zijn diverse vrijwilligers actief als begeleiders van de deelnemers. Zij geven muzikale- en kunstzinnige therapie. Deze vrijwilligers doen hiermee werkervaring op, waardoor zij hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.

Wij zijn er van overtuigd dat in de komende periode de investeringen die tot nu toe gedaan zijn vruchten af zullen werpen en er deelnemers door gaan stromen naar verloningbanen en in een later stadium naar regulier werk.

Aanpak 2011

Er zal verdere samenwerking met de Buurtvoorlichters in de Waterwijk komen. Zij zullen Broeiness regelmatig als uitvalsbasis gebruiken. Ook dit kan een aanzuigende werking hebben onder de deelnemers van Broeiness vanwege de mogelijkheid van doorstroming naar een baan als buurtvoorlichter (of andere verloningbanen).

Onderhandelingen met ondernemers in de wijken kunnen gaan leiden tot stageplaatsen voor deelnemers met een mogelijke serieuze doorkijk naar arbeid op maat. Dit draagt op directe wijze bij aan de wijkeconomie en zal een positieve bijdrage leveren aan het koppelen van arbeid aan werkzoekenden in de wijk. Ook kan hiermee het werken naar vermogen getoetst worden. Momenteel is er een pilot gaande waarbij de afdeling Werk, Inkomen & Zorg gezamenlijk met Concern voor Werk onderzoekt wat de mogelijkheden zijn voor mensen die een gedeeltelijk vermogen tot arbeid hebben. Ook binnen Broeiness zullen er deelnemers zijn die op deze wijze naar vermogen kunnen deelnemen aan betaalde arbeid.

In samenwerking met de genoemde partijen zal gezocht worden naar mogelijkheden om meer deelnemers door te kunnen laten stromen naar vormen van betaald werk zoals verloningbanen.

4. Ambachtshuis

Projectdoelstelling

Ambachtshuis is een apart onderdeel binnen Broeinesset. Op 1 maart 2010 is Ambachtshuis formeel als project gestart. Binnen Ambachtshuis krijgen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om te gaan ondernemen met 'het ambacht' als uitgangspunt. In eerste instantie vindt dit plaats onder verantwoordelijkheid van het project. Bij een positief verloop en gebleken haalbaarheid wordt de ondernemer door het Zelfstandigen Loket Flevoland verder begeleid naar werkelijk zelfstandig ondernemerschap.

Realisatie 2010

Ambachtshuis heeft in 2010 minder aankomende ondernemers gebracht dan verwacht en gepland. Een 12-tal kandidaten zijn in beeld geweest voor het Ambachtshuis, waarvan er uiteindelijk vier personen zijn gaan deelnemen. Van die vier zijn er nu nog twee personen actief bezig op de weg naar zelfstandig ondernemerschap.

Op 26 november 2010 is kapsalon Bahar aan de Voorstraat 409 geopend en voornamelijk is het verloop erg positief. Serap Bahar kon nadat zij zonder werk kwam te zitten niet meer als kapster aan het werk komen. Door Ambachtshuis kon zij haar droom van een eigen kapsalon verwezenlijken. Deze kapsalon voorziet duidelijk in een behoefte binnen de wijk. De kapsalon draagt bij aan de sociale cohesie en de leefbaarheid in de wijk.

Een andere deelnemster is druk bezig met het ontwikkelen van haar eigen webshop voor de verkoop van haar zelfgemaakte sieraden. Twee andere deelnemers zitten nog in een voorbereidende fase.

Kapsalon Bahar

Voor veel andere kandidaten blijken er toch een aantal drempels te zijn die een belangrijke oorzaak zijn voor het achterlopend aantal deelnemers:

- Onder de groep mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt droomt slechts een beperkt aantal mensen over een zelfstandige onderneming.
- Sommige dromen zijn te groots om binnen Ambachtshuis te kunnen realiseren (bv. een theater met horecavoorziening).
- Een deel van de mensen die deze droom wel heeft, is (nog) onvoldoende in staat concreet vorm te geven aan deze wens. Dit kan zowel om fysieke als psychologische redenen zijn.
- Een groot aantal mensen heeft te maken met schuldsanering en BKR registratie. Omdat men uiteindelijk hierdoor niet verder zal kunnen gaan, wordt er geen start gemaakt binnen Ambachtshuis.
- Een deel van de geïnteresseerde deelnemers heeft een UWV uitkering en komt niet in aanmerking voor deelname. Dit doordat het UWV geen financiële middelen ter beschikking stelt voor de UWV populatie.

Aanpak 2011

Allereerst zullen de huidige activiteiten in het kader van Ambachtshuis voort worden gezet. In 2010 is publicitair flink ingezet op aandacht voor Ambachtshuis. Dit levert nog steeds belangstelling van nieuwe kandidaten op.

Om meer gegadigden te vinden staat begin 2011 een gezamenlijke werving met ZZZ-Flevoland en het Zelfstandigen Loket Flevoland gepland. Ook zal de samenwerking met de locale middenstand geïntensiverd worden. Ondernemers zullen worden uitgenodigd mee te denken over het stimuleren van ondernemerschap in de wijk. Op 2 maart 2011 is er een informatieavond gepland voor potentiële ondernemers en bestaande ondernemers uit de wijken. De avond zal ingevuld worden door Ambachtshuis, ZLF, ZZZ en KVK.

Wij verwachten dat er in 2011 nog minimaal vier ondernemingen binnen het bestaande concept gerealiseerd kunnen worden.

Het bestaande concept van Ambachtshuis zal worden aangevuld met activerend ondernemerschap. Ondernemende deelnemers gaan samen aan het werk in nieuwe lokale bedrijfjes om ervaring op te doen. Wij denken aan het opzetten van een hakkenbar, een restaurantje, bloemenzaak.

Bij het opzetten wordt per onderneming een team gevormd dat ondersteund wordt door een praktijkbegeleider. Gezamenlijk wordt de onderneming opgezet. De taken, functies en verantwoordelijkheden worden onder de deelnemers verdeeld. Indien gaandeweg het traject een van de deelnemers een echte ondernemer blijkt te zijn kan deze de onderneming in zelfstandige vorm voortzetten. Anderen stromen wellicht door naar reguliere banen nadat zij de werkervaring binnen het Ambachtshuis hebben opgedaan. Wellicht ontstaat er een samenwerkingsverband van parttime ondernemers.

De huidige wijkwinkel Het Nest zal in het kader van activerend ondernemerschap verder worden verzelfstandigd.

Ook bestaan er vergevorderde ideeën om diverse zelfstandige ondernemers in spé te herbergen op een bazaarachtige locatie. Wij denken dat er voldoende potentieel en animo is onder mogelijke ambachtshuisdeelnemers om marktloop en workshopachtige activiteiten te ontwikkelen. De mogelijkheid om de diverse ondernemers met gelijkgestemde ondernemersgeest onder één dak te huisvesten wordt enorm enthousiast ontvangen. Om iets op dit niveau te ondernemen en te ontwikkelen is er binnen de huidige geplande projectduur helaas onvoldoende ruimte.

Bijlage: Overzicht activiteiten Broeiness

'De Talenten'

Het horecagedeelte wordt nu gedraaid door deelnemers en is door hen omgedoopt tot 'De Talenten'. Dagelijks wordt de voorziening van koffie/thee en de lunch door hen verzorgd onder begeleiding van een horecaleermeester. Strikte horecaregels worden dan ook werkenderwijs aangeleerd.

De medewerkers van 'De Talenten' hebben een gezamenlijk overleg over zaken als werkroosters, de menukaart, hygiëne e.d. en er is een gezamenlijke excursie naar de horecagroothandel geweest.

Tuin en onderhoud

Onder leiding van de beheerder/praktijkbegeleider vinden werkzaamheden plaats zowel in het pand van Broeiness als in het eerste Ambachtshuis: kapsalon 'Bahar'. Ook in de tuin is veel werk verzet. De werkzaamheden vormen een prima assessment m.b.t. vaardigheden en belastbaarheid.

De kunstgroep

Een aantal deelnemers heeft een kunstgroep gevormd. Mensen die ieder op een eigen manier kunst maken, variërend van gedichten schrijven tot het maken van schilderijen. De kunstgroep heeft in Broeiness een expositie ingericht en in de werkplaats is een schildersatelier ontstaan.

Koffieochtenden

Terugkerende activiteit blijven de koffieochtenden waar nieuwe ideeën geboren worden en waar ervaringen en dromen gedeeld worden. Vanuit WI&Z is een koffieochtend vorm gegeven in het kader van de bijzondere bijstand. Naast voorlichting was het met name een interactieve ochtend. Een goede manier om de regelgeving onder de mensen te brengen.

'Het Nest'

Op 15 september is de wijkwinkel 'Het Nest' feestelijk geopend. Ook de winkel wordt georganiseerd door een groep deelnemers. Hierbij moet gedacht worden aan de winkelinrichting, administratieve opzet, kassa afhandeling, roosters, reclame etc.

De opening van de winkel is tegelijk aangegrepen als persmoment om het project, maar ook vooral Ambachtshuis, te promoten (zie ook promotie).

Wijk-TV

Ook bij de Wijk-TV is een enthousiaste groep mensen aan het werk. De ingewikkelde kanten van het maken van korte items is nog wel een belemmering voor het goed functioneren van Wijk-TV. Via de cultuurscout van Lelystad is een freelance docent van de Kubus betrokken geweest bij het organiseren van een cursus. Achteraf kan vastgesteld worden dat de betreffende docent niet goed aansloot bij onze ideeën en niet in staat was de deelnemers op een wenselijke manier te trainen. Samen met de cultuurscout hebben we inmiddels een nieuwe AV-trainer kunnen vinden, zodat in januari een nieuwe cursus kan starten

Kaarten maken en breien

Een clubje dames komt wekelijks een middag knutselen.

Computerlessen

Een van de deelnemers verzorgt basis computerlessen aan twee groepen. De deelnemers aan de cursus krijgen zo een betere aansluiting bij onze geautomatiseerde maatschappij.

Creatieve therapie

Een actieve buurtbewoner met een deeltijdbaan verzorgt groepsgewijs creatieve therapie. Hij is hiertoe opgeleid, maar heeft weinig kans gehad praktijkervaring op te doen. Op deze wijze kan hij deze ervaring wel opdoen, zodat hij er in een volgend stadium wellicht wel verder mee kan. Er is een tamelijk vaste groep deelnemers die baat heeft bij deze activiteit, dan wel er plezier aan beleeft.

Administratieve vaardigheden

Op verschillende plaatsen kunnen deelnemers administratieve vaardigheden opdoen. Er zijn deelnemers die assisteren op de projectadministratie met telefoonbeantwoording en administratieve handelingen. Ook zijn er deelnemers betrokken bij administratieve handelingen m.b.t. de activiteiten: het maken van notulen, uitzoeken van zaken, publiciteit maken, verzorgen van de boekhouding van de winkel en de horeca.

Kleine reparaties thuis

Een groepje deelnemers is een aantal ochtenden bij elkaar gekomen rondom het thema: kleine reparaties thuis. Ze hebben met elkaar wat eenvoudige technieken bekeken en geoefend.

Activiteitengroep

De activiteitengroep is in het leven geroepen toen Sinterklaas en Kerst in aantocht waren. Er zijn rondom deze feestdagen diverse activiteiten georganiseerd door en met de activiteitengroepsleden.

Broeinessgulden

In 2010 is ook de 'Broeinessgulden' geïntroduceerd. De Broeinessgulden is een eigen betaalmiddel waarmee betaald kan worden bij 'De Talenten'. Deelnemers ontvangen bij deelname aan een activiteit 2 Broeinessgulden. Voor 2 gulden kan een broodje gekocht worden. De Broeinessgulden wordt door deelnemers gewaardeerd en toch ook wel gezien als een stukje beloning. In de toekomst zullen we ook zoeken naar manieren om de Broeinessgulden inwisselbaar te maken bij Het Nest en bij Ambachtshuizen.

Activiteiten en aantallen deelnemers in 2010	
De talenten	6
Tuin en onderhoud	3
De Kunstvogels	5
Koffieochtenden	20-50
Het Nest	8
Wijk TV	6
Kaarten maken en breien	4
Computerlessen	6
Creatieve therapie	6
Administratieve vaardigheden	3
Kleine reparaties thuis	3
Activiteitengroep	3
Boeken verkoop/uitleen	1

Bijlage: samenwerkingspartners

- Concern voor werk
- Tactus
- Centrada
- Speel-O-theek
- WI&Z: Team zorg
- Balance management
- Kasama
- Welzijn Lelystad
- Mamyo (Surinaamse stichting)
- Kwintes
- ZZP Flevoland
- ZLF
- Mijn werk
- ROC
- OBS de Brink
- Wijkcentrum de Brink
- IDO / ISL
- Buurtvoorlichters
- Triade de Columbus
- Flevomeer bibliotheek
- Wijkposten (boswijk en waterwijk)
- Kubus
- MDF
- Icare
- CJG
- Wijkagent
- Wijkraad
- Meerkanten/ Meerzicht
- Lavora
- Werkplein
- Stichting Welzijn Antilliaanse 50+

Samen met vertegenwoordigers van de twee wijkposten en begeleiders van Broeïnest heeft Kanspunt een trainingsochtend in Broeïnest georganiseerd rondom het thema 'laaggeletterdheid'.

Bijlage: Promotie

Ten behoeve van de promotie hebben verschillende acties plaats gevonden.

- Diverse persberichten in lokale media
- Artikelen in de Nieuwsbrief Lelystad Zuidoost
- Artikelen in wijkkrant de Waterwijzer
- Openingsfestiviteiten
- Uitstraling en promotie Broeïnest op het gebouw
- Huisstijl en logo ontwikkeling
- Website

Om met name Ambachtshuis meer bekendheid te geven is de opening van de wijkwinkel op 15 september 2010 aangegrepen als publicitair moment. In goede samenwerking met o.a. de voorlichtster van de gemeente Lelystad hebben de volgende acties plaats gehad:

- Persdag tijdens de opening van de winkel
- Flyers huis aan huis bezorgd door deelnemers
- Persberichten geplaatst in diverse media
- Omroep Flevoland heeft een uitstekend item gemaakt
- Serie van vier artikelen in de nieuwsbrief van WI&Z, waarvan de eerste reeds geplaatst is
- Broeïnestfolder gelanceerd tijdens de opening van de winkel

87
Oktober
2010

werk, inkomen en zorg

LELYSTAD
NIEUWSBRIEF

Broeïnest en Ambachtshuis

Woensdag 15 september was het extra druk en gezellig bij Broeïnest, want er was veel te zien: de opening van de winkel, de presentatie van de informatiefolder en de eerste deelnemers aan Het Ambachtshuis konden vertellen over de bedrijven die zij aan het opzetten zijn.

Binnen Broeïnest kunnen mensen zonder werk, maar met wensen en dromen voor hun toekomst, van alles doen om die gedroomde toekomst dichterbij te brengen. Die activiteiten hebben Broeïnest worden door de deelnemers zelf bedacht en uitgevoerd. Er is heel veel mogelijk, want er wordt niet eens naar de manier gekeken, maar de deelnemers maken hun eigen keuzes. Het Ambachtshuis is speciaal voor mensen die een bedrijf willen starten, maar die nog niet goed weten hoe ze dat aan moeten pakken.

Joyce, 46 is van de deelnemers, vertelt: "Broeïnest sprak me aan omdat ik hier naar kijken wil op mijn toekomst en vooral aan de slag kan. Ook is Broeïnest goed geweest om me te helpen met mijn ideeën. Nu wordt gevraagd om te denken wat we van de markt in Broeïnest kunnen doen. Ik wil mijn eigen bedrijf starten en een winkel en die opening kan ik nu al niet meer missen. Broeïnest is voor harte werk: om een klap te krijgen, heb ik de informatiefolder op te halen, of wat te kopen in de winkel."

Broeïnest is iedere werkdag geopend van 09.00 uur tot 17.30 uur. Voor meer informatie: www.broeïnestlelystad.nl

Sie is in haar baan nu te graven en haar naar streekt in de zijde gepend werkt. Ze heeft niets anders anders dan de voorraad of beginnend ontwerp moet worden

Broeïnest voor mensen zonder werk, met dromen

Het project Broeïnest in Lelystad-Zuidoost wil mensen zonder werk, maar met wensen, dromen en ideeën over hun toekomst begeleiden. Mensen kunnen bij Broeïnest werkervaring opdoen, een baan zoeken, een eigen bedrijf starten, meer sociale contacten leggen, maar ook simpelweg informatie halen.

Activiteiten
Het Ambachtshuis, een onderdeel van Broeïnest, is speciaal voor mensen die een bedrijf willen starten, maar nog niet goed weten hoe ze dat aan moeten pakken. De eerste bedrijven gaan samen met starten. Het Nieuw is de tweedehandswinkel van Broeïnest. Deze is vorige maand feestelijk geopend door de deelnemers die de winkel ook zelf

hebben opgezet en ingericht. Er is onder andere Wijk-TV, een computerclub, onderhoudsgroep, boekenclub, er is creatieve therapie, een groep die ervaring opdoet in het werken in de boerderij.

Het aantal activiteiten blijft groeien, want er komen steeds nieuwe deelnemers bij met wensen, ideeën en ervaringen die ze met anderen kunnen en willen delen.

Informatie
Broeïnest is een project in Lelystad-Zuidoost en is opgezet door de gemeente Lelystad en re-integratiebedrijf Het Idee. Op www.broeïnestlelystad.nl staat veel informatie over Broeïnest en Het Ambachtshuis. Iedereen is van harte welkom om vrijblijvend bij binnen te lopen, kennis

Gerard Witroet met het werk in de Kunstgroep

Droom

Een van de deelnemers is de 60-jarige Gerard Witroet. Hij woont al 33 jaar in Lelystad. Vanaf 1968 is hij voortdurend werkzaam geweest als zelfstandig ondernemer. Na een faillissement is hij in de schuldsanering terecht gekomen en kon dus geen eigen bedrijf meer beginnen. Gerard vertelt over Broeïnest: "Tijdens een bezoek aan de barenbeurs in oktober 2009 hoorde ik over de aanstaande opening van het Broeïnest. Het verhaal sprak mij direct aan. De mensen van Broeïnest hebben een positieve, mensgerichte houding en dat kon je bij dit soort bedrijven niet vaak tegen. Ik ben nu één van de deelnemers aan Broeïnest en ik probeer andere deelnemers op een positieve manier te ondersteunen met het verwezenlijken van hun dromen. Het ondersteunen en begeleiden van andere mensen is namelijk mijn droom. Ik doe dat binnen de Kunstgroep, bij de Wijk-TV en bij alles wat er verder op mijn pad komt binnen en buiten Broeïnest."

Bijlage: Resultaten in cijfers

Kennismakingsgesprekken	141	
Reeds in ander traject (niet vooraf bekend)	23	
Geen medewerking	10	
Te zware psychische en/of lichamelijke klachten	16	
Komt niet in aanmerking / doorverwijzing werkplein	27	
Deelname Broeïnest / Ambachtshuis	65	
Deelnemers	65	
Broeïnest	61	
Ambachtshuis	4	
Deelnemers naar uitkeringssituatie	65	
WWB	52	
NUG	7	
UWV	6	
Status op de participatieladder	aan- vang	huidig
Niveau 1: Geïsoleerd	25	6
Niveau 2: Sociale contacten buitenshuis	28	12
Niveau 3: Deelname aan activiteiten	5	31
Niveau 4: Vrijwilligerswerk	4	7
Niveau 5: Gesubsidieerde arbeid	0	1
Niveau 6: Betaald werk (bij aanvang betreft het mensen met een deeltijdbaan en een gezinsinkomen < 130% min. loon)	3	8
De 65 deelnemers zijn in totaal 69 treden op de participatieladder gestegen, gemiddeld >1 trede.		
Uitstroom (een aantal is nog wel deelnemer in het project i.v.m. nazorg)		
Betaald werk	6	
Gesubsidieerd werk	1	
Vrijwilligerswerk	3	
Verhuisd	1	
Terugmelding WI&Z (geen contact meer kunnen krijgen)	1	
Project op eigen initiatief verlaten	1	